

PINARBAŞI

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ

Eylül-Ekim 2024 - Sayı 5

YER: Elbistan Kapalı Çarşıda Bir Ara Sokak

Muhsin İlyas SUBAŞI
Talat ÜLKER
Yasin MORTAŞ
Ali PARLAK
İnci OKUMUŞ
İlker GÜLBAHAR
Lütfi BİLİR

Mehmet OSMANOĞLU
Tayyib ATMACA
Mehmet GÖZÜKARA
Recep ŞEN
Kazım GÖK
Hüseyin ÇOLAK
İbrahim ŞAŞMA

Mehmet SAĞ (Ferâhi)
Mehmet Toygar ÖZDEMİR
Prof. Dr. Osman GÖKÇE
Vedat ÜNAL
Salih EROL
Dr. Osman AKÇAY
Halûk TANRIVERDİ

Fatma ÇETİN KABADAYI
Mustafa AYVALI
Atilla ERTUĞRUL
Cemal KARSAVRAN
Ahmet ÇELİK
Tacettin ÇETİN
Satılmış ŞEN

Mustafa IŞIK
Mahmut TOPBAŞLI
Musa SERİN
Ömer İkinci MİCİNGİRT
Murat Kahraman MURÂDİ
Leyla DÖNMEZ
Nafiz YILDIRIM

PINARBAŞI

Kültür Sanat Edebiyat Dergisi

YAYIN YÖNETMENİ
Dr. Fatih ÇETİN

KOORDİNATÖR
Fatma DOĞUÇ

EDİTÖR
Yakup GÜMÜŞ

YAYIN KURULU
Ali AKBAS
Adem KONAN
Mehmet GÖZÜKARA
Necip OLGUN
Mevlüt Ahmet ARSLAN

SON OKUMA
Akif DUT

TASARIM
Tayfun ATMACA

BASKI SORUMLUSU
Mehmet ELMAS

TEKNİK SORUMLU

Bekir SAYIN
Fahri TÜRK
Ömer GÜÇLÜ
Resul YAGMUR
Recai KILINÇ
Mehmet Ali KAYA
Reşit ÇİFCİ
Sıddık ÜYKÜN
Fatih ŞEKERCİ
Nejder DEĞİRMENÇİ
Sefa KETİZMEN
Osman DOĞAN
Mehmet BOYRAZ
Erdal BÖLÜKBAŞI
Zekeriya KARTAL
Ali KILIÇ
Ramazan YAMAN
Kadir MEYDANACAR
Kadir ÖZDEMİR
Duygu ÇAMDEVİRMEZ ATEŞ
Adem ÖZDEMİR
Murat ALAGÖZ
Abdussamet KAYA
Murat PAMUK
Mehmet DENİZ
Mehmet TÜRK
Abdulkadir TONTUŞ
Mehmet KUTUPOĞLU
Zekeriya ÖNAT
Mustafa KANKAN
Suat TÜRKMEN

İLETİŞİM

pinarbasidergisi@gamail.com
1. Yıl. 5. Sayı. Ekim 2024
ISSN 3023-6886

BASKI YERİ
Berikan Ofset Matbaası
Ergazi Mh. Gersan Sanayi Sitesi
2306. Sk. No:70
Yenimahalle Ankara
Tel: 0312 232 6218

İÇİNDEKİLER

Dr. Fatih ÇETİN - Sunuş.....	01
Muhsin İlyas SUBAŞI - 'Kahramanmaraş!	02
Talat ÜLKER - Teselli.....	03
Yasin MORTAŞ - Yağmur Bohçaları.....	04
Ali PARLAK - Şehirler de Ölürmüş.....	05
İnci OKUMUŞ - Bende Değil	07
İlker GÜLBAHAR - Kırk Dördüncü Mektup.....	08
Lütfi BİLİR - Hani Nerede Çiçeklerin	09
Mehmet OSMANOĞLU - Melâl Bakış.....	10
Tayyib ATMACA - Sükûtun Bedeli.....	11
Mehmet GÖZÜKARA - Elbistan'da Dügün Güzün Tutulurdu.....	13
Recep ŞEN - Sözümlü Sana Ey Gönül	16
Kazım GÖK - Kardelen Çağı	17
Hüseyin ÇOLAK - Utanılacak Bir Şey Değildir Ölüm.....	18
İbrahim ŞAŞMA - Yunus'un Diliyle.....	19
Mehmet SAĞ (Ferâhi) -Ölmez Hatıra.....	20
Mehmet Toygar ÖZDEMİR -Üç Zaman.....	21
Prof. Dr. Osman GÖKÇE - Köylü Kadını.....	22
Vedat ÜNAL - Bir Yanım	24
Salih EROL - Bildiğin Gibi.....	25
Dr. Osman AKÇAY (Seğmenoğlu) - Recâ	26
Halûk TANRIVERDİ (Âlîmi) - Tortumlu Aşık Eyyubî'nin Hayatı, Eserleri ve Onunla Hasbihalimiz.....	27
Fatma ÇETİN KABADAYI - Elli Kuruşun İnsafı	29
Mustafa AYVALI - Yitik Sohbetler Çay Evi	31
Atilla ERTUĞRUL - Furkan	34
Cemal KARSAVRAN - Bir Çıkmazın Etrafında Tavaf Ederiz	35
Ahmet ÇELİK - 99 Kuralı.....	36
Tacettin ÇETİN - Nefes	38
Satılmış ŞEN - Sırlı Seneler	39
Mustafa IŞIK - Bakabileyim.....	40
Mahmut TOPBAŞLI - Aşkla Döner Bu Dünya.....	41
Musa SERİN - Ferhat Misali.....	42
Ömer Ekinci MİCİNGİRT - Kâinatın Efendisine	43
Murat Kahraman MURÂDÎ - Gurbet.....	44
Leyla DÖNMEZ - Ben Anadolu Çocuğuyum	45
Nafiz YILDIRIM - Gönül Hün Oldu Şevkinden (Dahîlek Yâ Resûlâllah)	46

SUNUŞ

Pınarbaşı dergimizin 5. sayısını siz değerli okuyucularımıza takdim etmek bizi ziyadesiyle mutlu ediyor. Nefesi tükenmesin, dergiler mezarlığına girmesin diye büyük emek harcanarak yazın dünyasında yerini alan Pınarbaşı dergimizin bu yeni sayısı hayırlara vesile olsun. Birbirinden değerli yazarlarımızın ve şairlerimizin eserleriyle bir hayli hacimli bu sayıyı sizlerin takdirine sunuyoruz.

İlk sayısından 5.sayısına kadar huzurlarınızda olan Pınarbaşı dergisi, umuyoruz ki bugüne değin başta kùltür-sanat alanında olmak üzere her kademede ısrar ve inançla savunduğumuz bu bilincin tezahür ettiği muhkem kalelerimizden biri olacaktır. İki aylık aralarla yayımlanan dergimizde ortak hafızamızı harekete geçiren bütün enstrümanlara yer vermenin, kùltürel hafızaya her yönüyle yaklaşmanın yanı sıra, gündelik hayatın nabzını tutmak, Elbistan Havzası kùltürünün önemli değerlerini ortaya çıkarmak ve siz okurlarımıza aktarmak temel yayın prensiplerimizi oluşturmaktadır.

Pınarbaşı dergisi, sayfalarında yer verdiği yerel ve ulusal anlamda Türk edebiyatının seçkin şair ve yazarlarının edebî ürünleri başta olmak üzere Elbistan dilinin, kùltürünün ve edebiyatının her mahsulünün devamlılığı ve gelecek kuşaklara aktarımı konusunda önemli bir boşluğu dolduracağı kanısındayız. Bu inançla yazılarıyla, şiirleriyle ve diğer kùltürel öğeleri barındıran çalışmalarıyla dergimizin sayfalarında yer almak isteyen yazarlarımızın katkılarını da bekliyoruz.

Pınarbaşı dergisi, yazı kuruluyla, yönetimiyle ve diğer çalışanlarıyla şimdiden bir sonraki sayısını daha iyi hazırlamanın gayreti ve çalışması içindedir.

Yeni sayılarımızda buluşmak arzusuyla...

Dr. Fatih ÇETİN

Muhsin İlyas SUBAŞI

'KAHRAMAN'MARAŞ!

Maraş'ta Sütçü İmam gözyaşları içinde;
 "İman gayretse eğer, taviz olamaz kinde!
 İman aşkın yoludur bilesiniz ki dinde,
 Bakın, bu kubbe bizi kuşatacaksa eğer,
 Bu mihrap ruhumuzu yaşatacaksa eğer,

Seccade alnımıza mühür vuramıyorsa,
 Bu kiblede insanlar Hakk'a duramıyorsa,
 Varlık sebebi gücü kanla aramıyorsa,
 Hür olmayan Cuma'nın ibadeti de olmaz!
 Ruhun esaretteyse duan yerini bulmaz!

Düşmanın paçavrası bu gönderden inmeli,
 Bu kanayan yaramız bu vakitte dinmeli!
 Müslüman davasını imanla edinmeli,
 Kanın düşerse bu yurt düşman elinde kalmaz!
 Bu bayrağın onuru düşman elinde solmaz!

Bunu başaramayan bu cumayı kılmasın!
 Kahramanlık mührünü hak etmeyen almasın!
 Bırakın bu şehirde bir Müslüman kılmasın!
 Aramızda hainler düşman oldular dine,
 Azınlık kültürünü dönüştürdüler kine!"

İmam minberden indi, cepheye yöneldiler;
 Tekbir nidalarıyla cephelere geldiler,
 Yırttılar bayrağını saflarını deldiler.
 İndi Fransızların o kirli çaputları,
 Kırıldı meydanlarda, zalimlerin putları.

İffetini korudu, Maraşlım destan yazdı,
 Düşmanın planını kendi safında bozdu.
 İşbirlikçiler o gün mezarlarını kazdı.
 Bağımsızlık kan ister, yürek ister, can ister,
 Bu bayrak ufuklarda şeref ister, şan ister!

Bu millet köle olmaz, anlatıldı düşmana,
 Sırrını çözmek için baksın o temiz kana!
 Toprağımın onuru feda edilmez cana!
 Milletim alkış tuttu: "Maraş bedel ödedi,
 Bu şehrin madalyası 'Kahraman'lıktır" dedi.

"Kahramanmaraş" kılar cumasını huzurla,
 Bu bayrak dalgalanır artık hür ve onurla.
 Şehrin bağımsızlığı her gün yıkanır nurla.
 Hürriyet huzuruyla şimdi camiler doldu
 Bağımsızlık ülküsü inmeyen bayrak oldu.

Talat ÜLKER

TESELLİ

Bulutlar geçiyor üstümüzden umarsız
Başka iklimlere göçüyor kuşlar
Bahçemizde yaz yorgunu çiçekler
Kelebeklere dönüşüyor, şaşıyoruz...

Ağaçlar yitiriyor rengini yaşamanın
Huzuru süpürüyor güz sarhoşu rüzgârlar
Cümleler dudağımda öznesini arıyor
Sözü sükûta banıp, konuşuyoruz...

Gözünün ferisi sönerken düş artığı gecenin
Sahibini arıyor duvarlarda gölgeler
Akşamın kirpikleri buz tutmuş kaldırımda
Bir yanımız açıkta, üşüyoruz...

Karıncalar oyunca karanlığın gözünü
Karlı dağlar soyunca hilali halesinden
Kayıp düşsüz ufuklardan yıldızlar gibi tek tek
Dibi görünmeyen göllere düşüyoruz...

Gözlerinde baharın renkleri ıslık ıslık
Saçlarının göğünde bulutlar desen desen
Ellerimi tutuyor sesinin ezgileri
Dorukları dumanlı dağları aşılıyor...

İçimiz kalabalık dışımız تنها
Başımızın ağrısı dinmedi daha
Bak gün doğuyor yeniden, erdik sabaha
Şükür vaktin sahibine ki hâlâ yaşıyoruz...

Yasin MORTAŞ

YAĞMUR BOHÇALARI

düzlüklerim dürüldü
aşk durağı evim çöktü artık
ah/ninemın sevinçleri motifsiz kaldı

içimde büyüyen savaşlarım var benim
her sessizlik arasında yorgun gözlerim var
her asır ablam /neden
ince yağmurlar saklıyor bohçasında

ekmeğime
yalan katıkları sürüldükçe
rengim çekiliyor her gün

ne korkuncuz
tir-tir titrerken
insan
su
ateş ve söz
kardeşliğin sarp karanlığında dönüyor dünya

gögüs göğüse
bir cevap arıyorum
soruların üstünde kalan

Ali PARLAK

ŞEHİRLER DE ÖLÜRMÜŞ

Sonbaharın son demleriydi. Kış kapıdaydı ama yazdan kalma bir gün vardı Antakya'da. Hava kurşun gibi ağırdı. Solurken genzini yakıyordu insanın.

Gün batmak üzereydi. Güneşin son cılız ışıkları Asi'nin yaralı göğsünü okşarken, toz bulutlarının istilasını ortasında kalan gri göğün altında bir araya gelmişti Antakyalı iki dost esnaf.

"Asıl deprem şimdi!" dedi Künefecisi Hasan Usta, Hatay Meclis Binası'nı işaret parmağıyla göstererek. "Asıl deprem şimdi!"

Asi Nehri'nin yanı başına devrilmiş sütunlarıyla, koca kesme taşlarıyla şanlı tarihimizin izlerini taşıyan Hatay meclis binası, yorgunluktan bitap düşmüş bir ihtiyarın yıkık bir duvara yaslandığı gibi eğreti duruyordu.

Kunduracı Selim köprüünün demir korkuluklarına yaslanmış, umursamadan akıp giden bulanık sularına bakıyordu Asi Nehri'nin. Hasan Usta seslenmeseydi belki Asi'nin bulanık suları ile birlikte Akdeniz'e dökülecekti.

1935 yılında henüz Hatay anavatana katılmamış iken Antakya'ya gelen Mehmet Akif Ersoy'un Asi Nehri'nin kıyısında gezinirken terennüm ettiği mısralar geldi aklına:

"Viranelerin yaşçısı baykuşlara döndüm

Gördüm de hazanında bu cennet gibi yurdu

Gül devrini bilseydim onun bülbülü olurum

Ya Rab beni evvel getireydin ne olurdu"

İrkildi, sonra doğruldu yaslandığı demir korkuluklardan. Gözlerinin içine nişan aldı gözleriyle. Kirpiklerini kaşlarına değdirerek, açarak fal taşı gibi gözlerini:

— He ya, şimdi asıl deprem!

—7.8 ne ki, Antakya'da takvimler 6 Şubat'ı, saatler 04.17'yi gösterecek gayrı.

Sustular sonra. Etraflarına bakındılar, kimsecikler yok. Koca şehrin orta yerinde iki komşu esnaf sözleştikleri yerde buluşmuşlardı.

Köprübaşı buluşma noktalarıydı. Ulu Cami'nin avlusunda takunyalarını takıp ayaklarına, şadırvanda abdestlerini aldıktan sonra ezan okunana kadar hasbihal ederlerdi. Namaz sonrası herkes işinin başına dönerdi. Uzun çarşı girişinde yan yanaydı dükkânları. Şimdi hem evsiz hem işsiz kalmışlardı. Depremden sonra bu ilk buluşmalarıydı.

Köprübaşı'ndaydılar, yalnızdılar ve yalnız mo-

loz yüklü kamyonlar geçiyordu önlerinden. Kimse yoktu buralarda bu saatte onlardan başka.

Gidecek bir yerleri de yoktu. Kaldırılacak yük değildi bu. Bu yük çok büyüktü!

Oysa bu saatlerde künefe kuyruğuna girerdi insanlar. Cıvıl cıvıl olurdu dükkânların önü. Kunderacı Selim kaldırımına taşan tezgâhının önünde, "Gel vatandaş gel, kösele bunlar..." diye çığırkanlık yapardı. Tezgâhın önünden geçenler hayranlıkla izlerdi Selim'i.

6 Şubat öncesinde kaldı bu güzellikler.

Sustular... Hayra alamet değildi bu suskunluk. Neyi konuşacaklardı, nasıl konuşacaklardı?

Bir tarafta yerinde yeller esen Arkeoloji Müzesi, bir tarafta dümdüz olan tarihî Ziraat Bankası, hemen yanında yarıdan fazlası göçmüş fakat ana hatlarıyla hâlâ eski hâlini andıran Belediye Binası ve aynı kaderi paylaşan PTT binası vardı. Asi'nin öte yamacında bulunan Antakyalıların buluşma noktası, tarihî Ulu Cami'nin ne minaresi yerinde duruyordu ne kubbesi. Koca bir şehrin, medeniyetlerin beşiği olan Antakya'nın ne kadar tarihî ve kültürel değeri varsa hepsini yok etmişti bu deprem.

Şehrin değerli şahsiyetleri de gitmişti birer birer. Esnaf ve Sanatkârlar Odası Başkanı Abdulkadir Teksöz'ün gitmesine alışmamışlardı. Hatay'ın tarihini yazan, tarihteki Antakya depremlerini kitaplaştıran değerli yazar Mehmet Tekin de depremle veda etmişti sevdiğine. Bu deprem daha nice değerlerini almıştı ellerinden.

—Dile kolay, telefon rehberimden tam 124 isim sildim biliyor musun? Silerken titredi elim, yüreğim titredi Hasan! Kolay mı bir kalemde 124 kişiyi karalamak?

—Ah be Selim, gidenler mi kurtuldu, kalanlar mı? Bize daha zor gardaş. Dayanılır mı bunca acıya?

—Acılarımızı yaşayamadık ki Hasan. Nere gitsem peşimden geliyor acılar! Acılar sırtımda kambur, acılar yüreğime saplanan kurşun!

—En çok Kürşat'a yandım. Hani şu bizim neşe kaynağımız, etrafına her vakit gülücükler saçan, "Hayır" demeyi beceremeyen Kürşat var ya, öyle bir yangın bıraktı ki Asi bile söndüremez içimdeki yangını! Hani 12 yıl boyunca çocuğu olmamış, evlat edinmek için Sosyal Hizmetler'e başvurmuştu. Tam çocuk alma sırası kendine geldiğinde hamile kalmıştı eşi. Yanıma uğramış, birlikte Sosyal Hiz-

metler'e gitmiştik bilgi almak için. Görüştüğümüz Sosyal Hizmet çalışanının tavsiyelerini dinlemişti. "Yapma Kürşat," demiştim. "Allah sana iyi niyetinden ötürü bir evlat bağışladı. Evlat edinmek için yaptığın müracaattan vazgeç. Sırada bekleyen, çocuk hasreti çeken birileri alsın. Hem yarın adil davranamazsın. Öz çocuğunu kollar gözetir, diğeri ihmal edersin." demiştim. Kızmıştı öyle deyince, "Allah bana onun yüzü suyu hürmetine bir evlat verdi. İkisine de bakarım ben." demişti. "Adil olamazsın Kürşat." demiştim. Beni öyle bir mahcup etti ki, şimdi çıkıp geri gelse yüzüne nasıl bakarım Kürşat'ın? Deprem anında uyanır uyanmaz önce evlat edindiği Alparslan'ı kucaklayıp dışarıda güvenli bir yere bırakmış, sonra öz evladı Alperen'i almaya gittiğinde üzerlerine devrilmiş iki katlı gecekondunun çürük kolonları. Oğlu Alperen ile birlikte oracıkta can vermiş. Eşi Emine Hanım ile üvey oğlu Alparslan yaşıyor şimdi. Biricik Alperen'i ile birlikte uçmağa vardılar. Beni öyle bir mahcup etti ki anlatamam Selim.

—Bilmem mi Hasan'ım, Kürşat adamdı be! Yaşarken ibretlik dersler anlatırdı. Asıl dersi giderken vermiş. Rabbim mekânını cennet eylesin.

—Peki, Mesut'u duydun mu? Tam 3 gün direnmiş enkaz altında, sıkıştığı yerde kıpırdamadan. Sıkışan sol kolunun üstünde vefat eden bebeği varmış üstelik. Deprem anında vefat eden bebek babasının kollarında asılı kalmış üç gün. Yine ilk gün vefat eden eşi de karşısında. Bu tabloya yürek dayanır mı Hasan? Üç gün boyunca kurtarma çalışmalarına katılanların seslerini duyuyor fakat kendi sesini duyuramıyormuş. Enkaz yığınlarının arasından üç gün sonra yaralı hâlde çıkarmışlar Mesut'u. Eşinin ve evladının acısından kendi acılarını hissetmemiş bile. Tam dört ay tedavi görmüş Mersin'de. Sol bacağını kesmeye karar vermişler. Narkoz yapılacak bölüme geldiklerinde tekerlekli sandalyede sıra beklerken bir hemşirenin dikkatini çekmiş ayak parmaklarındaki hareketlilik. Hemşirenin ayrıntıyı fark etmesi kurtarmış Mesut'un sol bacağını. Düşünsene Hasan, bacağı da kesilseydi, yaşamak tam bir işkenceye dönüşürdü Mesut için. Sol kolu da sağlam şükür fakat bilekten aşağısını hissetmiyor.

—Daha ne acılar, ne acıklı hikâyeler var Selim. Yüreğim dayanmıyor artık ne anlatmaya ne dinlemeye.

—Sadece insanlar değil ki koca şehir öldü be Hasan!

Biz ne desek boş, ne anlatsak eksik.

Bak şair ne güzel özetlemiş:

Şehirler de ölmüş gördüm

Asi'nin bulanık sularında yıkadılar
Etiyle kemiğiyle
Kimliğiyle gömüldü!
Titredi Habibi Neccar
Titredi Toroslar
Ağlamaları karıştı gök gürültüsüne
Üstüne bir avuç toprak atamadım
Bakamadım ölüsüne...

Ölmüştü koca şehir. Salasını verecek ne bir cami ne de imam kalmıştı. Kalanların da ölüden farkı yoktu ki.

Gün batmış, hava kararmıştı. Dağ mahallesinin ışıkları yanıyordu sadece. Habibi Neccar Dağı'na yaslanmış çoğu gecekondun evler sapasağlamdı. Eski Antakya aydınlık, yeni Antakya kapkaranlıktı.

Ürküyorlardı, korkuyorlardı şehrin orta yerinde. Yol tarifi için iz sürecek hiçbir işaret kalmamıştı.

Nerede Cumhuriyet Caddesi? Nerede Armutlu? Nerede kalmıştı Emek, Altınçay, İpek sokaklar?

Atatürk Caddesi'nden Valigöbeği'ne doğru adımladılar. Cep telefonlarının ışıkları aydınlatıyordu önlerini. Anlatacak çok acıklı hikâyeler vardı fakat kalmamıştı mecalleri ne anlatmaya ne dinlemeye ne de katlanmaya.

Ölü şehrin ölüm kokan caddelerinde hayalet gibi geziniyorlardı.

Geçmek bilmiyordu zaman, ilerlemiyordu saatler.

Nereye baksalar 6 Şubat, nereye dönseler 04.17...

Şiirin can alıcı mısralarını birlikte tekrar ederek devam ettiler yollarına:

"Şehirler de ölmüş gördüm

...

Üstüne bir avuç toprak atamadım

Bakamadım ölüsüne..."

Karanlığa karıştılar sonra, bir gün daha bitti ölü şehirde...

İnci OKUMUŞ
BENDE DEĞİL

Kanatlarımın yükünü gel de gr
Bir deli rzgrım sır bende değil
Buzlu sular yandı eridi dağlar
Yoruldu dizlerim can bende değil

Hasretlik kalmadı vuslatlar yalan
Kalbimden düşen ah söz bende değil
Baktım zaman yoruldu, dünya talan
Yokladım dört yanı sır bende değil

Ruhumda akittir akan gözyaşı
Yaktı yüreğimi kor bende değil
Bakındım ardıma her adım baŐı
Bekletme düŐümü yor bende değil

Gözlerim yollarda yoruldu Şimdi
Alevler kprd hr bende değil
CoŐtu gümüş sular duruldu Şimdi
Suskundur zirveler kar bende değil

Gönüller vuslatta yar güldü Şimdi
Sylensin türküler saz bende değil
Dalgalandı mrm duruldu Şimdi
Bir kıyısı suzan naz bende değil

İlker GÜLBAHAR

KIRK DÖRDÜNCÜ MEKTUP

Sensizlik savaşının bilmem kaçınıcı yılı,
Akliselim "kale"mi yitirmek üzereyim.
Siperim kuytu değil, kurşunlarım sayılı;
Mataramdaki canı bitirmek üzereyim.

Geceleri yağıyor, hasret bombardımanı,
Sen bulutu kaplıyor baktığım her bir yanı.
İzinler kaldırıldı seferberlik zamanı,
Terhisime bıçağı batırmak üzereyim.

Dayanırım desem de hicran abluğasına,
Teslim etmem derdimi senden bir başkasına,
Mecnun'un yadigarı, sevdanın bankasına;
Gücümün son nakdini, yatırmak üzereyim.

Ha bitti ha bitecek derken yine başlıyor,
Her bir mermi tenime bilsen nasıl işliyor,
Ölmedim ki ben daha tek nabzım yavaşlıyor;
Sensizlik nişanını götürmek üzereyim.

Lùtfi BİLİR

HANI NERDE ÇİÇEKLERİN

Çiçekler vardır
bakir, mütevazı ve
inanılmaz güzellikte.
Yaprakları göğü kapatmış
Amazon ormanlarında
güneşin her kırıntısını emen, yeşeren.

Çiçekler vardır
mutluluğu saklayan duvaklar gibi
gelinlerin yüzlerindeki
saklarlar suyun sevincini
nilüferleşerek.

Çiçekler vardır, kıskandırırçasına
Babil Bahçelerini
açarlar tüm renklerinde tayfın
sıcacık seralarında.

Çiçekler vardır, karın
bir kutup halısı gibi örttüğü
toprağı delerek çıkan ve
gösteren güzelliğini
ibret verircesine nazlı hemcinslerine.

Çiçekler vardır, donatırlar
dikenlerinin kıvancı gibi kaktüsü
yağmurların unuttuğu
çorak toprakların yalın süsü.

Sen, sen. Evet sen. Ey insan!
-Her neredeysen
hangi iklimdeysen-
daha mı zordasın ki
kaktüsten ve kardelenden
açmazsın çiçeklerini
göstermezsin insanlığa güzelliklerini?
Biliyorum ki
var içinde hepsi de.

Mehmet OSMANOĞLU

MELÂL BAKIŞ

Susarak ne çok Şey anlatıyorsun
Gözlerin ne kadar derin bakıyor
Sırlı bir hakikat buldum diyorsun
Saat durmuş, zaman hiçe akıyor

Dünyadan sıyrılmış uzaktan biri
Gibi süzüyorsun kırık kalpleri
Hicran kuşatıyor göğü ve yeri
Ve bütün sokaklar O'na çıkıyor

Geçmişten bir anıt yorgun bedeninin
Kırılğan, mecalsiz ve solgun tenin
Titrek yanıp sönen o kirpiklerin
Üstüne bulutlar gelip çöküyor

Yıldızlar tedirgin, tedirgin mehtap
Tarumar hülyalar, bahçeler harap
Işıktan eliyle sanki bir serap
Havaya hüzünden nakış dokuyor

Gölgen gibi sessiz sedasız sesin
Hayalinde başka alemlerdesin
Gittikçe düşüyor ölgün nefesin
Bir el ötelerden seni çekiyor

Haydi bir kez daha elimizden tut
Vuslata inat et hasreti unut
Bakışında duran o melâl sükut
Alevsiz, ateşsiz, közsüz yakıyor.

SÜKÛTUN BEDELİ

Bazı şairler vardır şiiri ham mı, kekre mi, yetmiş mi tadını bilmeden bir an önce başkalarına ikram etmek için adeta kendilerini paralamaktan geri durmazlar. Halbuki şiir ince ruhlu bir insanın gönül ve zeka işçiliğiyle meydana getirdiği, kendine has ustalıkla ortaya koyduğu bir eserdir. Şair, bu eseri pazar pazar dolaştırıp 'bu eserime bir kıymet biçin' diye dolaşmaz. Bu tür şairlerin şiir yazdığını bilirsiniz. Şiirin önüne 'ben'i oturabilir endişesiyle yazdıklarını bir başkasıyla da paylaşmaya pek sıcak bakmaz. Her insanın olduğu gibi her şairin de gönül kapısını açan bir anahtar vardır. O anahtar dildir. Siz ancak şairin şiir sandığını dilinizle açabilirsiniz.

Genel ölçüğe vuracak olursak bir şair adayı, ister şiire yeni başlasın isterse onlarca şiir kitabı olsun, yazdıklarını bir an önce kitaplaştırma derdine düşer. Bu bir bakıma iyi, bir bakıma görgüsüzlüktür. Eğer bir şair, yazdıkları ile gönüllere dokunuyor ve her kitabında kendini yenileyerek şiir yazıyor ve okurda bir karşılık buluyorsa pınar akarken ne kadar testisi varsa elbette doldurabilir.

Bir şairin iyi şair olup olmadığı çok zaman ki-

taplarıyla orantılı değildir. Şair, yayımlanmış olduğu kitaplarını 'ne yazarsam yazayım okurum hazır' deme lüksüne sahip değildir.

Bir şair, yazmış olduğu bir şiiri dinlendirmeden, şiirin havasından çıkıp hatta şiiri unutup bir kenara attıktan sonra tekrar okuduğunda dokunacağı yerler mutlaka çıkar. Eğer dokunacak bir yeri yoksa bu şiir demini almış çay gibidir.

Nasıl ki bir şiirin demini alması aylar sürüyorsa bir şairin çıkarmak istediği şiir kitabının ne kadar demlenmesi gerek varın orasını da siz hesap edin.

1990 yıllarında tanıdığım ve hayatı şiir gibi yaşamaya çalışan Basri Doğan'ın şiirlerini Güneysu ve Kırağı dergilerinde yayımlıyorduk. Aradan yıllar geçti, ara sıra yazmış olduğu şiirleri sadece okumam için bana gönderirdi. Gel zaman git zaman şiirlerini göndermez oldu ben de şiiri bırakmaması için ara sıra telkinlerde bulunuyordum. *Göl yatağında su eksik* olmaz demiş atalarımız. Basri Doğan gizliden gizliye şiir yazdığını şiirleri Bestami Yazgan ağabeyin de teşviki ile kitaplaştırmaya karar vermiş. Durumu bana anlatıp şiir dosyasını gönderince kendi kitabım çıkacakmış gibi sevinmiştim.

Bir şair düşünün ki yaklaşık otuz yıldır yazdığı şiirleri sabırla gün yüzüne çıkaracağı zamanı bekler. Nasip kuşu ne zaman kanatlanıp uçar orasını kimse bilmez. Demek ki bir şairin ilk şiir kitabının da ne zaman yayımlanacağı tamamen zamana bağlı.

Basri Doğan, geleneğe uyarak bir münacaatla başlar:

*Yaradan'ın adıyla başlıyorum kelama
Umulur ki bereket yağar gönül soframa*

*Salât, selam O'nadır, enbiyanın serveri
Gülistana çevirir rahmetiyle çölleri*

*Gönül coşkun bir deniz, dalgaları gün olur
Duygulanır bir anda gözyaşında boğulur*

*Meramını anlatır, dil gönlüne tercüman
Mübalâğa etmeye heveslidir her zaman*

*Sessizliğe gömülür çekilerek üçraya
Viraneyken dönüşür ihtişamlı saraya*

*Sevdiğini unutmaz her dem onu sayıklar
Bedenine yayılır göğsündeki çığlıklar s.5*

Şairin ruh coğrafyasında nasıl bir hayat yaşıyorsa yazdıklarıyla yaşantısına dair izler bırakmaya çalışır. Şairin şiiri için biraz da nasıl bir hayat yaşıyorsa şiirinin de o hayatın yansıması kadarıdır diye de düşünebiliriz.

Basri Doğan, Koca Yunus'un:
Hepisinden iyice
Bir gönüle girmek gerek

Şiiri gibi bir hayat sürdüren şairdir.

Yüzümde çizgiler, saçlarımda ak
Geldim, sonbaharı omuzlayarak
Kelama dökülmez dile en uzak
Sırrımı kalbime yazdım bu gece s.8

Rahmet iner toprağına, suyuna
Umulur ki biter dünya tavafın
Dalgalar uğramaz berrak kıyına
Saydamlaşır insan kalan tarafın s.12

Yüreğim tadınca derin hicranı
Yönelir menzile, izler kervanı
Seherde açılan gülün hayranı
Kederli bülbülün benzeriyim ben s.16

Cemre düşer toprağına, gönlüne bir hâl olur
Güzel söyle sözünü, güngelir emsal olur s.27

Sevdayı kuşanıp düşersin yola
Gecenin sonuna bir mızrak kala
Kalbini koyarsın avuçlarına
Utancın çoğalan bir okyanustur
Ne demir atmaya takatin yeter
Ne sahile dönmek düşer aklına s.31

Aşk ile üstünde döner gökyüzü
Geceyi tüketir taşır gündüzü
Vuslattır bir yüzü, hasret bir yüzü
Sevdanın gizemli töresi vardır S.43

Sükût perde perde sona çağrı mı?
Dindirmez bitmeyen yürek ağrımı
Kalbimi yıkayın, yarın bağırimi
Son sözü söyleyip sustuğum gece s.46

Anları bağlasan ucu ucuna
Eriyen zamanın üzerindesin
İstersen dünyayı al avucuna
Senin de silinir bir gün adresin s. 51

Efkârın titreyen gölgene yansır
Çiçekler solarken yarılır zemin
Meçhule gömülür taşıdığım sır
Zannetme bozulur ettiğim yemin
Bozguna beş kala her an bir asır s. 67

Bir şiir kitabında size dokunan şiir ne kadar fazla ise o kitap okuruna ulaşmış demektir. Her kitabın okuruna ulaşması için şair/yazarın yayınevini sakalının altında geçmek zorunda kalışını bilenler bilir. Belki de bu yüzden kıyıda köşede işlenmemiş maden gibi duran şair/yazarların çoğu yazdıklarını terekesine bıraktığını da biliyorum maalesef.

Şiirin karın doyurmadığından sadece çay içirdiğinden haberdar olan şair dostlar, çay eşliğinde *Sükûtun Bedelini* ödemenin keyfini çıkarabilirler.

Basri Doğan, hece ölçüsüyle şiir yazıyor. Klasik hece şiirinin kullanıla kullanıla aşınmış uyaklarından uzak, ses disiplinine sahip anlam bütünlüğünden taviz vermeden yazan bir şairdir.

Şair, şiiri gereğinden fazla imge kalabalığıyla süsleyerek manayı karnında saklamaz. Şair imge için dizeler arasındaki kelimelerin arasında yer aramaz. İmge kendi doğal hali ile nerede yer almak istiyorsa davet etmeden kendisi buyurur.

Atalarımız; *sabır ağacı geç yetişir ama meyvesi tatlı olur* demişler.

Basri Doğan da *Sükûtun Bedeli* ile sabrın meyvesini ikram etmiş oldu. Darısı yeni kitaplarına...

*Basri Doğan, *Sükûtun Bedeli*, Ark Yayınları, İstanbul, 2024.

ELBİSTAN'DA DÜĞÜN GÜZÜN TUTULURDU

Yaz geçmiş, mevsim güze dönmüştü. Bunaltıcı sıcakların yerini serin esintiler almış, güz yağmurları hafiften yağmaya başlamıştı ara ara. Her ne kadar güneş insanın sırtını kızdıracak gibi sıcaksa da genel olarak serinlik hâkimdi tabiata. Her yörede olduğu gibi buralarda da kışlık zahireyi hazırlamanın telaşına düşmüştü yöre insanı. Bu telaş bin yıldır hiç bitmeden süren bir telaştı. İnsana sanki yük getirmeyen, değerli bir misafirin gelmesini bekler gibi beklenen bir durumdu aslında. Her yerde hummalı bir çalışma, ivedilikle bitirilmeye çalışılan işler, bitmez tükenmez gibi görünen bir çalışma hemen dikkatleri çekerek. Herkes aynı telaşlı yaşamın içerisinde olmasına karşın yine de yüzler güler, kahkahalar eksik olmazdı.

Bu döngü babadan oğula devreden bir mirastı belki de kim bilir?

Yazın yorgunluğu yazda kalmış, hasat mevsimi de oldukça bereketli geçmişti. Köy halkında bu mevsime has olan tatlı bir telaş daha vardı. Eş dost bu yıl evlenecek nişanlıların düğününün aynı haftaya rastlamamasını temin etmeye çabalıyordu kendi aralarında. Çünkü köylük yerde düğünler başlı başına önemli etkinliklerdendi. Birbiriyle çakışması ise hem eğlenceyi bozacak hem de katılımı azaltıp eğlencelerin neşesiz geçmesine sebep olacaktı ki buna asla izin verilemezdi. Ayrıca düğün meselesinin yanında bir başka etkinlik daha vardı unutulmaması gereken. O da sözlü olanların nişan törenleriydi. Gerek düğünlerin ve gerekse de nişan ve düğünlerin birbiriyle çakışmaması, mutlaka arada belli bir sürenin olması gerekirdi ki eğlencenin tadı gereği gibi çıkartılabilsin. Köylü hararetli bir şekilde bunun tartışmasını yapıyor, görüş alışverişinde bulunuyordu.

Gönlü birbirine akan, göz göze gelince yürek çarpıntısı yaşayan, bakışlarına iç geçiriş gizleyen yeni yetmeleri hesaba katmıyor degillerdi ama onlar için hesap yapmanın çok erken olduğunu düşündüklerinden bu durum gündemlerine gelmiyordu doğal olarak. Sadece dedikodu kabilinden mevzusu olabilirdi böylesi olayların, daha ötesi ise ileriki zamanların konusuydu köylü için. Köyün ileri gelenlerinin karışmadığı bu durum tamamıyla bırakılmış da olmazdı tabi ki. Bu gibilerin durumuyla ilgili gerekli hesapları yapmak annelerinin işiydi. Oğlan anası oğlunun yavuklusunu kendilerine gelin olarak uygun buluyorsa kız anasına konuyu usulü dairesinde açardı. Kız anası da eğer gelen bu teklifi uygun bulursa: Allah yazdıysa kim ne der, diyerek konuya mâni bir durum olmadığına dair bir ümit verirdi. Yok, eğer başka bir düşünce ise: Alırım demekle alınmaz, varırım demekle varılmaz, diyerek bu iş için farklı hesaplarının olduğunu ima ederdi. Kim bilir belki de kız anasının gönlünde, kızın ya emmi oğluna ya da dayı oğluna varması geçiyordur. Ya da bu mesele hah demeye

tamam denilerek ayaküstü konuşulacak bir konu değil de demiş olabilirdi. Her neyse onlar orda dursun...

Biz bildirdi'dan sözü kesilip nişanı yapılan ve bu yıl düğünü olacakların düğün gününü konuşup bir karara varan ihtiyarların sözüne kulak verelim.

Kocaman bir yerdi toplandıkları oda. Çepeçevre yer minderleriyle döşenmişti, yerde rengârenk desenli kalın bir kilim seriliydi. Ortada eski bir sini vardı, üzerinde artık kullanılmayan ama gösterişli bir mangal vardı. Birkaç ihtiyar minderlere bağdaş kurup oturmuşlar, kimisi sigara tütürüyor kimisi de önündeki çayı yudumluyordu. Kendi aralarında konuştukları günlük konuşmalar bitmiş ve artık asıl konuşulması gereken konuya sıra gelmişti galiba.

İri yarı ve saygı duyulması bir görünüşü olan ihtiyar adam başköşe denilebilecek bir yerde, tek başına oturuyordu. Diğerleri ise karşılıklı olarak odanın iki yanına yerleşmişlerdi. Başköşedeki adam:

-Eh, artık işi konuşmaya başlasak iyi olur.

Fesini eliyle arkasına doğru itip geri çektikten sonra devam etti sözlerine:

-Ahmet Ağa, Hakan'ın düğününü öne alalım diyorsun da hazırlıkların tamam mı? Sonra kız tarafı ne diyor, bu konuyu onlarla da konuştun mu?

Sigarasından son birkaç nefes daha çekti soruları bitince. Bıyıkları ve sakalının üst kısmı sigaradan dolayı sararmıştı. Yüzüne yayılan tebessüm hafifçe ağzının açılmasına yol açmış, sigara dumanları da kendilerini zar zor dışarı atmaya fırsat bulabilmişlerdi. Ahmet Ağa sorulara karşı hazırlıklıydı, geciktirmeden cevap verdi:

-Tabii ki konuştum. Onların da kanaati bu yönde. Her iki tarafın da hazırlıkları tamam Hüseyin Aşam.

-Madem her iki taraf da hazır diyorsun. Sizin oğlanın düğününü Eylül'ün ilk haftası yapalım, ne dersin?

-Cana minnet derim.

-De haydi git, hazırlığını ona göre tamam eyle.

-Eyvallah...

Köy heyetinden aldığı tarihi ilk önce kendi hane halkıyla paylaştı Ahmet Ağa, sonra da köyün büyüklerini yanına alarak kız evine düğün günü kesmeye gittiler. Daha doğrusu, kesilen günü onlara onaylatmaya gittiler desek daha doğru olur. Çünkü âdete göre düğün gününün resmileşmesi ancak onların da onayı alındıktan sonra gerçekleşebilirdi. Bu göstermelik de olsa yapılması gereken bir işti. Bu onay her iki tarafın hazırlıklarını bir daha gözden geçirmesini ve o süreçte yapılması gereken işleri daha süratli bir şekilde yapmasını sağlardı.

¹ Geçen yıl, giden yıl.

Önce düğün için okuntular (davetiye) ayarlanır... Konuya-komşuya, emmilere-dayılara, halalara-teyzelere, hatırlı kişilere, yani kime nasıl bir okuntu salınacaksa ona uygun çarşıdan alışveriş yapılırdı. Elbiselik kumaş, gömlek, eşarp, yemeni, çorap vs. yanı sıra köy halkına dağıtılacak şekerlere varıncaya kadar hepsi tek tek hazırlanır, çok daha hatırlı kişi varsa ona da okuntu olarak oğlak vs. gönderilirdi.

Kız tarafı için de aynı alışveriş -oğlan tarafının ödemesi kaydıyla yapılır. İşler bu şekilde tamama erdirilerek hiçbir şeyin eksik olmaması için dikkatli davranılırdı.

Dört gün devam edecek düğünün arifesinde davetliler düğün evine gelmeye başlarlar.

Artık düğün evine bayrak dikilmiş, bayrak direğinin ucundaki elma ile bayrağın hemen altında çakılı tahtada rengârenk kurdele şeklinde kesilmiş kumaşlar yerini almıştır. Mevsim gereği çoktan esmeye başlamış olan rüzgârın önünde bayrakla birlikte salınmaya başlamışlardır. Bu bayrağın anlamı, 'bu evde düğün var, düğünümüze buyurun,' demektir. Cuma günü dikilen bayrak, pazar günü gelin almaya gidilirken bayraktar tarafından alınarak gelin alayı tekrar döndükten sonra tekrar yerine dikilecek ve pazartesi duvak atma olayı sonuna kadar oğlan evinin damında dikili kalacaktır. Bayrak düğün törenlerinin en önemli sembollerinden biridir ve asla ihmal edilemez.

Kadınların bayrak yemeği için açtıkları yufka ekmekle başlayan yemek telaşı, gelini alıp gelerek sağ salim oğlan evine indiren sâmen²e verilen sâmen yemeğine kadar devam eder. Bu arada kalan her vakitte yemek pişen düğün evinde kazanlar kaynar, pilavlar pişer, içli köfteler yapılır, dolmalar doldurulur, sarmalar sarılır, kavurmalar kavrulur, sulu yemekler pişirilerek gelen misafirlere servis edilirdi.

Düğünün ikinci günü oğlan evine toplanan ahali gönüllerince çalıp eğlenirler, çeşitli oyunlar oynayarak izleyenleri de neşelendirirlerdi. Bu arada kız evine çiğ köfte malzemesi ve bolca çerez alan oğlan tarafı geline kına yakacak ekiple beraber kız evine giderdi. Bu giden ekip 'tohum kavurt'³ ismi ile anılır.

Bu ekip kına yakıp vakit ilerleyince kız evinin oğlan evinden gelenler üstünden eğlenmesi başlar. Kız evinin genç kızları bir mahkeme kurarlar. Bu mahkemede bir hâkim, bir savcı, bir avukat birkaç da jandarma bulunur. Oğlan evinden gelenlere mahkeme kurularak çeşitli cezalar verilir. Bu cezalar arasında para, türkü çığırma ve bunları kabul etmeyenlere çeşitli işkence cezaları bulunurdu. Kız evinde bunlar yaşanırken, oğlan evindeki eğlence ve coşku görülmeye değer.

Oyun oynayanları seyreden davetlilere dağıtılmak üzere Alho (Ali) Efendi'ye çerez verilir. Veri-

len çerezi az bulan Alho, önüne kuşandığı önlükteki çerezi Veli'ye göstererek:

-Bu çerezi bu ahaliye nasıl yetireceğim, diye yarım ağız sorar. Veli'nin de:

-Allah nasıl taksim yaptıysa sende öyle taksim yap. Bak nasıl yetiyor, demesi karşısında;

-Bu dediğinden bir şey anlamadım, der.

-Anlamayacak ne var. Hali-vakti yerinde olanlara avuç dolusu, durumu zayıf olanlara avuç ucuyla ver.

-Öyle olur mu ki?

-Eee, sen Allah'tan daha iyi mi biliyorsun?

-Sen de haklısın, diyerek Veli'nin taksim tavsiyesine uyan Alho'nun dağıtımını beğenmeyen birisinin bu durumu düğün sahibine iletilmesiyle birlikte Alho Efendi'ye:

-Nasıl dağıtıyorsun, senden şikâyet var, denilmesi karşısında Alho:

Efendim, ben Allah'ın adaletine dikkat ederek dağıtıyorum. Ortada şikâyet edilecek bir durum yok, diye kendini savunur.

-Nasıl dağıtıyorsun peki? Dediklerinde ise şöyle karşılık verir:

-Allah'ın çok verdiklerine çok, az verdiklerine az veriyorum.

Her düğünde az veya çok mutlaka çerez dağıtılır. Fakat Alho Efendi'nin dağıttığı çerez dilden dile dolaşır durur.

Alho Efendi aynı zamanda çok da hoş "serçe/kartal oyunu" oynardı. O gün de oynadı.

Serçe oyunu oynamaya giren gençleri önce ip gibi dizdi. Elinde tuttuğu bir metre kadar yaş çubuğu elini havaya kaldırarak:

-Davulcuya doğru uzatıp, vur davulcu, dedi. Davul-zurna eşliğinde başlayan oyun seyredenlere unutulmaz anlar yaşatıyordu.

Alho Efendi ilk önce şapkasını çıkartarak halakanın ortasına attı. Oyuna dâhil olanlar da şapkasını çıkarıp o şapkaya doğru attı. Oyunun kuralı gereği geç kalan, Alho'nun yardımcı olarak seçtiği oyuncudan sopa yiyeceği için gençler çok hızlı hareket ediyorlardı. Alho Efendi elindeki sopayı çok amaçlı kullanıyordu. Yukarıya kaldırdığında mendil, aşağı indirdiğinde asa oluyordu. Eğilerek yerdeki şapkalı karıştırıyor, yarım daire kadar oynadıktan sonra kendi şapkasını alarak kafasına geçiriyordu. Oyuncuların, bir an önce şapkalılarını bularak başlarına geçirme telaşı arasında geç kalanlara yardımcı tarafından vurulan sopa seyredenleri gülmekten kırıp geçiriyordu.

Arkasından gömleğini çıkarttı. Önce tek kolunu giydi, biraz öyle ilerledikten sonra hızlıca ikinci kolunu giydi. Bu işlem birkaç defa hızlanmış şekilde devam etti. Gömleğini giyen Alho Efendi bu defa da ayakkabısını çıkarıp ağızına aldı. Ayakkabılı ayağının üstüne seke seke oyuna devam etti. Bir müddet sonra ağızındaki ayakkabıyı halakanın ortasına attı. Şapka olayında olduğu gibi diğerlerinin de at-

² Seymen, düğünde gelini baba evinden alıp damadın evine getirmek için giden insan topluluğu. Düğün alayı.

³ Eskiden, düğünlerde, kına gecelerinde gelinin yanında yatan kızlara kesilip yedirilmek üzere, oğlan evinden, kız evine gönderilen horoz-tavuşa veya ete verilen isim

tığı ayakkabılarla karıştırarak kendi ayakkabısını bularak giydi. Ayakkabısını bulmakta gecikenler sırtlarına inen yaş çubuğun yerini tutarak işlemi tamamlamaya çalışıyordu. Seyredenler, en çok da çocuk kapmacada güldü. Alho, oyunu seyreden ahalinin arasında torunu kucağında olan kadının kucağındaki çocuğu kucağına aldı. Arkadan takip edenler telaşla çocuklu kadın aradılar. Bulanlar buldu. Bulamayanlar arasında sopa yememek için telaşla on-oniki yaşındaki çocukları dahi alanlar oldu. Her oyuncunun kucağındaki çocuk farklı yaşta idi. Bu da görülmeye değer bir görsellik katıyordu oyuna. Akabinde bir koyun postu istedi. Gelen koyun postunu ortaya attı. Leş kabul edilen postun etrafında koşuşturarak dönmeğe başladı. Leşi sağa sola çekerek sürüklüyordu. Diğer oyuncular da onu taklit ediyordu. Son olarak daha önceden hazırlanan su oyuncuların üzerine serpildi. Islanan oyuncuların kanat çırpıp kartal gibi ses çıkararak dağılmasıyla oyun son bulmuş oldu. Yani Alho Efendi'nin on parmağında on marifet vardı. Kartal oyunu denince Alho akla gelirdi.

Gündüz oynanan oyunların geceye sarkan kısmında, gençler sinsin oynarken... kız evine kınacıları götüren erkek heyeti de kız evinde yüzük oynamaktadır. Kaybetmeye mahkûm oğlan evinin o gün düştüğü durum kimsenin umurunda değildir.

Üçüncü günü kız evine gidilir. Buna 'gelinci gitme' denilir. Gelinci gidenlere 'seymen' adı verilir. Köye yaklaşan gelincilere, kız tarafınca çeşitli şartlar koşulur. Sonunda tatlıya bağlanan seymen kız evine ulaşır.

Kız evinden çıkana kadar çeşitli oyunlar oynanarak vaktin eğlenceli geçmesini sağlayan oğlan evi kız evinden aldıkları gelinle birlikte oğlan evine dönerler.

Hoca Musa'nın Mehmet, Afşin-Tanır'dan olup oldukça nüktedan ve bir o kadar da irfan sahibi biridir. Dönen seymen içinde Elbistan/Kışla köyündeki ahbabının düğününe iştirak eden Hoca Musa'nın Mehmet de vardır.

Mehmet emminin dini bilgisinden yararlanmak isteyen bir kadıncağız Memmet emmiye:

-Çok sevdiği ölen kocası adına mevlit okutturmak istediğini ama kesecek kurbanlığı alacak parası olmadığını söyler... Memmet emmi gavurgayla mevlit okuttursam olur mu?' diye sorar. Hazır cevaplılığıyla maruf Memmet emmi de:

-Olur olmasına da kızım, biraz gevrek düşer, der.

Ne de olsa serde şairlik var. Dinlediğim olaylara uygun bir şiir, olayın akıllarda yer etmesine katkı sağlar düşüncesiyle sözü şiirle bağlayayım istedim.

Şair ne söylesin kime ne desin
Zenginden farklıdır sözü fakirin.
Var mı? Zengin gibi peşin ödesin
Zannetme kurudur tuzu fakirin.

Biri bire bölse kesirli çıkar
Topuk yarık, eli nasırlı çıkar
Hakkını istese kusurlu çıkar
Gülmeye küskündür yüzü fakirin.

Yazın sıcak vurur, kışın da soğuk
Sesi kısık çıkar, nefesi boğuk
Birçoğu zemheri ayında doğuk
İçini ısıtmaz bezi fakirin.

Her daim halayın başın çekmekte
Arkada yer alır aşta ekmekte
Elin bağlayarak boyun bükmekte
Dikkate alınmaz nazı fakirin.

Kavurga kavurup mevlit okutur
Ele karışınca derdin unuttur
Ümitle bakarak yaşamak budur
Gayet yufka olur özü fakirin.

Dosta hediyesi bir dal gül olur
Onu derdest eden zülûf tel olur
Sen düşersen en yakının el olur
Dağılır dumanı tozu fakirin.

Siz bakmayın kalkan toza dumana
Gözükara'm geldi durdu yan yana
Asker de lazımdır kutlu vatana
Gayeten berk olur gözü fakirin.

Recep ŞEN

SÖZÜM SANA EY GÖNÜL

rahatlarsın belki divane gönöl
anlat bana nedir sendeki melûl
kar tipi borana zordur tahammöl
örteyim gel seni dedim duymadın
yalvardım yakardım ama aymadın

sen kendi kendinle girdin cedele
agâh ol der iken ettin acele
kaçtı ipin ucu koptu velvele
tutayım gel seni dedim duymadın
yalvardım yakardım ama aymadın

yumak yumak derdi sardın başıma
acımadın gözden akan yaşıma
derdimin tabibi gönöldeşıma
katayım gel seni dedim duymadın
yalvardım yakardım ama aymadın

peşinden koştursam yazık pabuca
sığmadın bir türlü ele avuca
dostlar meclisine sessiz usulca
atayım gel seni dedim duymadın
yalvardım yakardım ama aymadın

Kazım GÖK

KARDELEN ÇAĞI

yorgunum
tekerlekte icat olmadı daha
dizimin sağdııcı dermansızlık gider mi?

dağları çok mu sever çiçek yüzlü güzeller
güneş, küs müdür kardelen
yoksa üşüyen zirveleri yansıman mı teselli eder

ben ki hançerlenmiş çıkıyorum sensiz gecenin enkazından
elimden tutuyor zincirinden boşanmış görme arzusu
şu tan yeri şu ezan şahidimdir
ve dahi şu ateşi harlanan kavuşmaya meydan okuyan rüzgar
sürünüyorum keskin patikadan yamaçlara
bu yüzdendir düşlerimin kanaması

anlar mı nasıl heder olduğumu gümüş kanatlı kuşlar
seni özlediğimi bilse bilse bahtı hüzne yatkın gelincikler bilir
gözümün komşusu topraktan su içen solgun papatyalar bilir

çılmaktan yorgunum
madem ki bitmeyecek yorgunluğum
namlusunu bana çeviren dağın sinesinde

hayır hayır israfil'i kandırmayacağım kardelen
bir çığlıkla yücelerden çağıracağım
kucak açıp an an bekleyeceğim içinde senli bir çığı

Hüseyin ÇOLAK

UTANILACAK BİR ŞEY DEĞİLDİR ÖLÜM

Kim alır mezata çıkarsan yalnızlığı
Hâlâ nergis kokuyorsa dağların göğsü
Erbain masum bir şiir değil de nedir
Kırk ikisinde ölenlerin yüzündeki yaz
Bir harfin yarasına sardığın beyaz yazmaya
Ya sen gittin ya ağustoslar hep ayaz
Kentsel dönüşümlerin insafına kaldı
Alın yazımızda duran o mahrem çıkmaz

Sözüm olsun sana çocuk
Temyizden dönmezse sözüm
Evet karanlıktayım belki de körüm
Bütün utançlara açık olsa da yaşamak
Utanılacak bir şey değildir ölüm

Bir papatyaya bırakma hakkımızdaki hükmü
Bak işte yetişemiyorsun kalbine
Parmak ucunda bile
Bu kente yerçekimi uğramaz artık
Bütün topuklar göğe tutkun
Ama akşam zahmetsiz iner ellerine
Sancısı küpeşterlerde metfun

Bir gün usulca anlatmalıyım sana
Adının dilimde ne denli güzel durduğunu
Özlemek hasarlı bir suskunluktur
Bir nergis bir nergisi koklarken anlarsın bunu

Alsınlar bu kıvılcım saçan atları içimden
Soluklarından kendi sesimi duyamıyorum
Pembe kahkahalar moraran intiharlar arasında
Medet umarak keşişlerden azizlerden
Yaşamak yakışmaz bana
Detone bir şarkının ölgün nakaratında

Tutmasın içindeki baharı hep alacaklıdır mevsim
Lalüebkem değilim belki ama
İçini içime döksün sevdiğim

İbrahim ŞAŞMA

YUNUS'UN DİLİYLE

Sormayın beni bana, ben külün közündeyim.
Bin katlı bir kabuğun, ben aşkın özündeyim.
Sormayın beni bana, yolcuymun yol anlatsın.
Söyleyin o aşka da, kulağımı çınlatsın.
Ben Eyyüb'ün sabrıyım, İsmail'in boynuyum.
Sabinin sığındığı, bir annenin koynuyum.
Sırtımda heybem benim, yüküm sızımdan hâsil.
Anladım cümle derdim, dermanım imiş asıl.
Sarı çiçekte zikir, uçan kuşa yoldaşım.
Suskunlara vaveyla, suskunlarla dildaşım.
Su değil ekmek değil, sevi gerek âdeme.
Aşk ile varsın canlar, miraç sayılan deme.

**Aramayın uzakta, ben sevginin sesiyim.
Leyle mührünü vuran, bir çıranın isiyim.**

Gönüller barkım benim, sırça köşküm sarayım.
Bir gözün beyazına, düşürülen karayım.
Ben çatlamış dudağa, degen bir katre suyum.
Dostun kalbine giden, dostu arayan hu'yum.
Ey Kabil dokun artık, Habil'in yüreğine.
Uyan nevm-i gafletten, var aşkın gereğine.
Ne kırıla gönüller, ne incite can canı.
İnsanın kendiyleymiş, en büyük imtihanı.
İlim ile yunulsa, nefse kilit vurulsa.
İnsanın mahkemesi, ilk kalbinde kurulsa.
Derdin dünya mı âdem, "ikra" senin pusulan.
Aldığın gönül olsun, ömründeki hâsılan.

**Aramayın uzakta, ben sevginin sesiyim.
Gönül dağında kar, zirvelerin sisiyim.**

Sormayın beni bana, mezar taşım yok benim.
Aşka düşende canlar, daha ömrüm çok benim.
Bir gönül alınanda, kapılar çalınanda.
Ben ki nefes alırım, sevdıyla kalınanda.
Ben çağrıyım, muştuyum, muhabbetin celbiyim.
Dönüp duran devranın, ben o kırık kalbiyim.
Ey âdem duy sesimi, Yunus demek yetmiyor.
Ruhun sevda peşinden, söyle neden gitmiyor.
Semaya kalkan avuç, o avuçta çizgiyim.
Ben ruhlara nakşeden ilahi bir ezgiyim.
Yandım yanmak istedim, yandım yine yanayım.
Ey aşk benim sendeyim, benimleyim sanayım.

**Aramayın uzakta, ben sevginin sesiyim.
Kimsem yokken cihanda, ben aşkın kimsesiyim.**

Mehmet SAĞ (Ferâhi)

ÖLMEZ HATIRA

Dün akşam mehtapta durgun denize
DalmıŐtik cananla yatıp diz dize,
Gecenin koynunda bir sarı yıldız
Samâvi mısralar söylerdi bize.

Bir uykuda âlem sesler kesilmiş,
Gökten bütün ervah sahile inmiş,
Batkımda o akşam günahkâr olan
Bir bendim, herkesin derdi silinmiŐ.

Selviler hummalı âşıklar gibi,
Rüyada bir Şeyler sayıklar gibi,
pyordu rüzgâr mavi denizi,
Yelkeni açılmıŐ kayıklar gibi.

Ben böyle rerken hayal ağını,
Fecir aĐartmıŐtı Kartal Dağını,
Hâsılı o akşam defter-i aşka
Bir hatıra yazdım baka mı başka.

Mehmet Toygar ÖZDEMİR

ÜÇ ZAMAN

Bugün güneş eşit mesafedeydi herkese. Eşyanın aydınlık yüzü gözleri kamaştırırken limonlu bir hava insanın içini genişletip ferahlatıyordu. Perdeler pencerenin her iki tarafına toplanmıştı. Cam kenarında oturan baba kız satranç oynuyordu. Oyunun içinden geçen kız arada dışarıyı gözlüyor, hafifçe kirlenmiş camlara öpücük yapıyordu. Yaşamı umursamayan kedi yumuşak koltuğa gömülmüş keyif çatıyordu. Her şey yerli yerindeydi. Saat geçmişle geleceği birbirine bağlıyor, yelkovan kendi yörüngesinde aralıksız dönüyordu. Akvaryum, evin huzur köşesinde kendine önemli bir yer bulmuştu. İçinde yönünü kaybeden süslü bir balık, kendi denizinde delice dolaşıp duruyordu.

Lale, okuduğu kitapları kıvrak zekâsıyla sorguluyor, yeni bilgiler için soru sormaktan çekinmiyordu. Beyaz taşlarla oynadığı için hiç düşünmeden şahın önündeki piyonu çift sürüp oyunun açılışını yaptı. Babası Volkan Bey, aynı piyonla karşılık verdi. Lale, vezirin önündeki piyonu tek sürüp öndeki piyonu korudu.

Volkan Bey:

“Aferin kızım, piyonla piyonu korusun. Büyük taşlarla korumak o kadar güvenli değil, sıkıştığında piyonu feda edersin.”

Lale, doğru hamle yapmanın gururuyla bu ba-

har nar ağacından aldığı çiçekli bir gülücüğü ince dudaklarının ucuna ilişti. Gamzesi bir anafor gibi çekip aldı tüm gülüşlerini. Babayla kızın ayaklarının altında dolaşan parlak tüylü kedi, ee artık benimle de ilgilenin, der gibi ortalıkta miyavlayıp dolaşıyordu. Bitmez tükenmez sorularıyla babasını bir hayli yoran Lale, boynuna astığı muska biçimindeki akıl defterine boncuklu iğne ile tutuşturduklarından sordu:

“Baba, şah vurulunca oyun bitiyor. Şahın hamle gücü yok, saldıramıyor da. Kendini korumaktan aciz, onu hep başkaları koruyor. Vezir, kaleler, atlar, filler hatta piyonlar hem karşı tarafa hücum ediyor hem de vurulmasın diye şahı koruyor.”

“Hepsinin görevi şahı korumaktır. Şahın dışında kalan herkes piyon durumundadır. Tüm oyunlar şahı korumak için kurulur.”

“Ama baba vezir istemişsin, hiç de demiyorsun, darıldım sana.”

“Kızım vezir istenirken uyarılmaz. Vezir kendini koruyamazsa şahı hiç koruyamaz. O çok dikkatli olmak zorundadır.”

“Peki, şah ne demek, nasıl şah olunuyor? İsteyen herkes şah olabilir mi? Şah İsmail’i bir de Şahmeran’ı duymuştum. Ninem anlatmıştı ama unuttum.”

Sevgi kalbe dokununca huzur yayıldı, beyaz bir

güvercin kanat çırparak havalandı. Sık ağaçlı ormanın içinden gelen kuş sesleri duvarlara yapıştı. Güzel gözlü ceylan uzun süre durup baktı, kedi tedirgin olunca da hoş kokusunu salıp buralardan uzaklaştı.

Volkan Bey söze ortadan girdi:

“Kasabanın delikanlıları ormana odun getirmeye gitmişler. Gezerken mağaranın birinde bal bulmuşlar. Kuyuda bolca bal varmış. İçlerindeki en atik en fedakârını kuyuya indirmişler. Haydi, ona bir ad verelim.”

“Yusuf olsun.”

“Peki, olsun. Bir ortaktan kurtulmak için balı veren Yusuf’u kuyuda bırakmışlar.”

“Baba, senin atların sanki çok ileri gidiyor. Hile mi yapıyorsun?”

“Yok. Kızım, hile doğru bir davranış değildir. Gözünü açıp atın nereden kalktığına bak ki kimseyi suçlamayasın.”

“Tamam, şaka yaptım.”

Dışarıda gürültü var. İnsanlar birbirine bağıyor. Korna seslerine ısıklar da karışıyor. Akvaryumdaki süslü balık durup seslere kulak verdi. Yumuşacık koltukta yan gelip yatan kedi kulaklarını dikti.

Lale, camdan dışarı baktı.

“Baba, arabalar neredeyse birbirlerinin üstüne çıkacak. Bunların kanatları olsaydı kuşlar gibi havalanıp istediği yere konardı. Bu kadar rahatsız edici korna sesi de duymazdık.”

“Arabalara kanat takalım, gürültü son bulsun kızım.”

“Evet, bu çok iyi olur.”

Oyuna dönen Lale:

“Rok yapacağım baba.”

“Hayır, şah tehdit altındayken rok yapamazsın. Ya önce şahını tehlikesiz bir yere götür ya da önüne kuvvet yığ.”

“Biliyorum, seni denemek istedim.”

Muzipçe gülen Lale mutfağa doğru bağırdı:

“Anne, babamın kan şekeri düştü, dondurmali vişne suyu getirsene. İki tane olsun.”

Babasına göz kırpan Lale’nin saçlarından bir kıvılcım düştü masalın ortasına.

“Yusuf kuyuda kaldı. Işık olsa umut olacak. Birden gözüne bir ışık ilişti. Gördüğü deliği çakısıyla büyüttü. Oradan çok güzel bir bahçeye çıktı. Her taraf yılan dolu. Hepsi Yusuf’u yutmaya hazır beklerken biri, “Ona dokunmayın!” dedi. Sesin geldiği yöne baktı, üstü insan altı yılan olan bir canlı gördü. ‘Şahmeran.’ sözleri döküldü dudaklarından. Yılanların şahı.”

“Yılanlar da piyonlar, atlar, filler, kaleler gibi şahı

mı koruyor?”

“Evet.”

“Yusuf, zamanla Şahmeran’la olan dostluğunu ilerletmiş. Günler su gibi akıp giderken Yusuf ailesini özlemiş. Mağaradan çıkıp gitmek için izin istemiş ama Şahmeran bırakmamış. ‘Seni bırakınca gidip yerimi insanoğluna söylersin. Onlar da beni yaşatmaz.’ demiş. Yusuf çok ısrar edince Şahmeran, ‘O zaman beni unut, yerimi kimseye söyleme, sakın hamama da gitme.’ demiş.

Yusuf söz verip evine gitmiş.”

“Piyonlarımı topladın, ben birini vezir yapacaktım.”

“Zor. Vezir olması için önünün açık olması lazım. Sona sakla o hamleni. Ortalığın sakinleşip tenhalaşması lazım.”

“Yusuf hamama gitmemiş mi?”

“Hayır. Bir gün padişahın güzel kızı hastalanmış. Doktorlar, Şahmeran’ın etiyileşebileceğini söylemişler. Onun yerini kimse bilmezmiş, bilen de zaten söylemezmiş. Şahmeran’ı görenin vücudu pul pul olurmuş. Bu yüzden padişah herkes hamama gidecek diye ferman çıkarmış. Yusuf da hamama gitmek zorunda kalmış, soyununca pullu vücudunu herkes görmüş.”

“Ya sonra ne olmuş?”

“Devamını akşam yemeğinden sonra anlatırım.”

“Ama baba en heyecanlı yerinde bıraktın!”

“Dikkat etmediğin için çatala düştün. Ya filini ya atını feda edeceksin bu durumda. Haydi, kalkıver. Akvaryumda süslü Japon balığın susamıştır. Su ver.”

Prof. Dr. Osman GÖKÇE

KYLU KADINI

Koynu dolu, kolu dolu sırtında Őelek
Adı huri, adı cennet kimisi melek
Őikâyetsiz yaşıyordu, sitemi yoktu
Sitem etse kim aldırır kime ne gerek

Kâğıt yoktu, kalem yoktu kitap bilmezdi
Verilenden fazlasını isteyemezdi
Pişirir de aç kalkardı yer sofrasından
Çocuklara yedirirdi kendi yemezdi

EŐek ölür değirmene çuval taşırdı
Her cefayı her külfeti o paylaşırdı
kz ölür boyunduruk boynuna biner
Tek kzle çift sürmeye o yanaşırdı

Baba olur tarlasında buğday dererdi
Ana olur sac üstünde ekmek ederdi
KardeŐ olur arkanızda karlı dağ gibi
Sizin için her belaya göğüs gererdi

Ocağına nice yangın nice od düştü
Yazgısına bir de Őehit bir evlat düştü
Tutunacak dal kalmadı koca dünyada
Ona ağıt ona figan ve feryat düştü

Vedat ÜNAL

BİR YANIM

Deli miyim divane mi muhâldır
Bir yanım mutludur zarda bir yanım
Gülerim ağlarım bilmem ne hâldır
Tutuşur ciğerim harda bir yanım

Yılgı taylar koşturur bir yanımda
Dereler ırmaklar çağlar kanımda
Mesafeler kısılırken önümde
Pürmelâl halime perde bir yanım

Bazen parçasıyım yokluğun hiçin
Bazen dünyadaki en ağır suçun
Bazen düşünürken halini açın
Bazen kayıtsızdır derde bir yanım

Sevgiye, dostluğa kucak açarken
İnsanlık için ben benden geçerken
Kul hakkından köşe bucak kaçarken
Vebalde ellerim kirde bir yanım

Yoruldum belki de her şey ondandır
Ruh halim bir garip uzun zamandır
Gönül dağı yine sistir dumandır
Hakikat ortada sırda bir yanım

Salih EROL

BİLDİĞİN GİBİ

Ne söylesem bilmem ki,
Senden mi bahsetsem?
Seni yok eden senelerden mi?
Bana gelince, bildiğin gibi!

...

Aşağıda Elbistan seleserpe,
Yanda sen, saçların darmadağın,
Resim defterime çizdiğim manzaramda,
Bense bildiğin gibi!

...

Ali İhsan Kuyumcu'yu bildiniz mi?

Ben bildim onu. Şimdi, bildiğim gibi bahsedeyim ondan (Zaten başka türlü de yapamam herhalde).

Ali İhsan Kuyumcu her şeyden önce şâirdir. 1950'de Elbistan'ın Ceyhan Mahallesi'nde doğmuştur. Çocukluğu ve gençliği memleketinde, kendi deyi-miyle: "karlı kış günleriyle dopdolu Elbistan'ın daracık sokaklarında, Ceyhan'ın berrak sularında, Şardağı'nın çiğdemli - sümbüllü - lâleli - menekşeli eteklerinde.." geçti.

Ali İhsan'ın şiir yazma hastalığı erken yaşlarında-ki güzel havalarda nüksetti. İlk şiir kitabı: "Yudum" yayımlandığında henüz yirmi yaşına yeni girmişti. Sonraki yıllarda şiirler yazmaya hep devam etti. Ni-hayet, 1975'e gelindiğinde dolaplarda, tahta sandık-larda tozlanan şiirlerini gün ışığına çıkarma şansını yakaladı ve ikinci şiir kitabı yayınlandı.

Bildiğin Gibi: Ali İhsan'ın ikinci şiir kitabının adıdır. Bu satırların yazarı olarak benim de onu tanıma-ma ve bu yazıyı yazmama vesile olan şiir kitabı budur. Güzel bir rastlantı, 110 sayfalık bu kitapçığı bana getirdi; hem de yazarından imzalı nüshasını. Kitap, 1975'te Nazilli'de Madran Basımevi'nde basılmış.

Cömert şâirimiz, kitabın sonuna adresini (Posta Kutusu: 23, Nazilli) eklemiştir. "Cömert" dememizin nedeni ise, bıraktığı şu özel nottur: "Yeni kurulan kü-tüphaneler, okuma odaları, köy odaları... gibi yerlerin, eserlerimden ücretsiz olarak adresimden istemelerini rica ederim". Gerçekten, örnek bir davranış!

1975'e kadar yukarıda adlarını verdiğimiz iki şiir kitabı yayımlanmış olan Ali İhsan'ın sırada yayımlana-cak eserlerinin adları bile hazırdır. Bizzat kendisinin belirttiğine göre, sırada bir öykü, bir roman ve bir şiir kitabı daha vardır. Bunların isimleri sırasıyla şöyle-dir: *Bizim Eller*, *Gün Bitti mi?*, *Kim Bu Yerde Yatan?*. Benim Ali İhsan ile ilgili - şimdilik - bildiğim tek şey, *Bildiğin Gibi*'dir; bir de internette bulduğum vefat ha-beri var ki, onu da yazımızın sonunda vereceğim.

Şiir kitabının: "Sunuş" yazısını 2 Ocak 1975'te El-bistan'da yazmıştır. Şiirlerini, gönülünden gerçek sevgiyi duyan herkese sunmuştur. "Beni de sevgi şâir yaptı" diyen Ali İhsan. Sevgi, insanı (ozan, divane, difen-ci...) her şey yapar. Onu bu kadar hassas yapan şey-lerden biri de sanırım uzun yıllar hapisanelerde gö-rev yapması olsa gerek! Binbir türlü insan hikâyesine tanıklık etmiştir. Bir de serde seveda ve hasret olunca geriye şâir olmak kalmıştır.

İnsan, şu hayatta sevdikleriyle beraberce birkaç sene yaşamak istiyor ama araya hep ayrılıklar ve sair

engeller çıkıyor:

Bu can çok artık bu tene
Sen olmayınca, bilsene!
Eski günlerden ne kalmış?
Beraberce birkaç sene

...

Memleketi Elbistan'da bıraktığı sevgili eşine göre v yaptığı hapisânededen bahsediyor: "Sen Burayı Bil-mezsın" başlıklı şiirinde.

Sen burayı bilmezsin Gülsen
Ne bir meyhâne, ne bir gazino
Ne de bir otel köşesi..

Kader mahkumlarının, aşk mahkumlarının
İnsanlık mahkumlarının hapisanesi burası
Mapushane damı dedikleri yer burası

...

Şiirlerinde en yoğun işlediği temaların başında sevgi, hasret, ayrılık ve acı gibi konular gelmektedir. Hasreti çekilen şeylerden biri de memleket sevdasıdır. Dünyaya gözlerini açtığı, doğup büyüdüğü Elbis-tan'ın özel bir yeri vardır şiirinde onun..

Söyle gelsin, gelebilirse..
Şardağı'nın kıraç tepeleri,
İsminle dizili menekşeleri

...

Her gün gözyaşıyla çağlayan Ceyhan Nehri
Attığım taşlarla yüzünde
İsmini halkalaştırdığım dalgalar

...

İstedığınız kadar söyleyin ama geri gelmez hiçbir şey. Hayat ırmağında iki kez yıkanılmaz. Bu fanî di-yardan bir kez de Ali İhsan Kuyumcu geçti. İnsanlar sevdiği ölçüde yaşar. Eğer gerçekte sevmişse insan, onun gibi, ardında güzel izler bırakır. Bu iz, küçücük şiir kitabı olur; başka bir şey olur. Yoksa sevgiden ese-ri olmayanın akıbeti unutulmaktır.

Ardında eser bırakan Ali İhsan, onu hiç görmemiş; doğduğu Elbistan'da hiç bulunmamış bana bile bu yazıyı yazdırıyorsa, bu bir mucizedir. Sevginin mu-cizesi!

Ali İhsan Kuyumcu, 63 yaşında bu dünyadan göç-tüğünde, tarih 17 Haziran 2013'ü gösteriyordu. Ceza-evi müdürlüğünden emekliydi. Şairlikten ise emekli olmak yoktu. Hayatı boyunca şiirler yazdı ve ayrıca ressamlık tarafı da vardı.

Elbistan'dan çıkmış bu muhterem şahsiyetin hep hatırlanması dileğiyle..

Bu yazımızla, onun adının ve eserlerinin yaşatıl-masına ufak bir katkıda bulunabilirsek, ne mutlu bize!

Ağlamak varsa dünyada
Bakma sen, aldırma ağlayanlara..
Koş, eğlen, mutlu ol!
Ötesini hiç düşünme!
Ben ve her şey BİLDİĞİN GİBİ!

Dr. Osman AKÇAY (Seğmenoğlu)

RECÂ

Doğmuş iken beden üryan
Nefsim yaptı daim isyan
Dört bir yanım sarı çıyan
Koca ömrüm oldu ziyan

Gözden kalksın cümle afsun
Kaplamasın dilim yosun
Her nimete bin hamdolsun
İçimdeki şer kaybolsun

Ruhla beden ayrı ayrı
Sezdim neden ayrı ayrı
Bugün dünden ayrı ayrı
Ruhum lazım bundan gayrı

Mezardayken yokmuş sayem
Mümin olmak asıl gayem
Tövbe imiş tek sermayem
Livâ ül-hamd olsun payem

Seğmenoğlu İslam yoldur
Vakit varken küpün doldur
Huzurunda rahmet boldur
Hamım Rabb'im, beni oldur

TORTUMLU AŞIK EYYUBÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE ONUNLA BİR HASBİHALİMİZ

Tortumlu Âşık Eyyubî Hayatı ve Eserleri

Asıl adı Eyyup Demirel olan Âşık, nüfus kayıtlarına göre 3 Mart 1975 tarihinde, o zaman Tortum ilçesine bağlı bir köy olan, şimdiki Uzundere ilçesinin Gölbaşı (Öşk) köyünde dünyaya gelmiştir. Baba adı Yusuf, ana adı Fatma'dır. Âşık Eyyubi, nüfus kayıtlarına 1975 doğumlu görünüyorsa da, yaşının daha büyük olduğunu, çünkü babasının kendisini, iki yaş küçük kardeşiyle aynı yaşta nüfusa yazdırdığını söylemektedir. Beş erkek, dört kız olmak üzere dokuz kardeşin ikincisidir. İlkokuldan sonra okuma imkânı bulamaz. Çobanlıkla geçimini temin etmeye çalışır, babasıyla beraber uzun yıllar çobanlık yapar. Eyyubi, 1988'de babasıyla birlikte Erzincan'da çobanlık yaparken zaman zaman Âşık Kul Nuri'nin "Sohbet Çayevi" adıyla işlettiği âşıklar kahvesine gider ve oradaki âşıkları dinler. Âşıklık sanatını ve birçok âşığı orada tanıma imkânı bulur. Erzincan'dan sonra Tortum'a dönerler. Yine babasıyla birlikte çobanlığa devam eder. Tortumlu Âşık Cemalî'nin köyü olan Moğos köyünde çobanlık yaptığı yıllarda bir rüya görür. Eyyubî'nin gördüğü rüya, yörede diğer âşıklara ait "bâde içme" motifli rüyalardan farklıdır. Rüya özetle şöyledir. "Daha önce isimlerini duyduğu ama kendilerini hiç görmediği Reyhânî, Mevlüt İhsânî ve daha sonra kendisine çırak olacağı ustası Ruhânî, üçü birlikte dumanlı bir köprüden geçmektedirler. Eyyubî de onların peşine takılır. Üçünün de üzerlerine etekleri yerlere kadar uzanan peştemalları vardır. Birbirlerine tutunarak yürümektedirler. Eyyubî de, Ruhânî'nin peştemalından tutunur. Ruhânî bırak dedikçe onun peşinden gider. Dumanlı köprüde onlarla birlikte kaybolur". Bu rüyadan sonra birkaç ay kendine gelemmez. Biraz toparlanınca bir saz alır. Saz çalmayı çok kısa bir sürede kendi gayretleriyle öğrenir. Sonra Ruhânî'nin yanına gider. Âşık Ruhânî, tıpkı rüyada gördüğü gibi Eyyup Demirel'i çırak olarak kabul etmek istemez. "Git kendine başka bir iş bul. Ben âşık oldum da ne oldu ki sen de âşık olmak istiyorsun?" diye onu âdeta yanından kovar. Ancak Eyyubî, yine rüyadaki gibi ısrarcı olur. Ruhânî de kendisini çırak olarak kabul eder. 1990 Yılından itibaren 2019 yılı itibarıyla otuz yıla yakın bir zaman Ruhânî'nin yanında, onun hizmetinde bulunur. Âşıklık sanatı adına ustasından çok şey öğrenir. Eyyubî, âşıklık sanatına adım attıktan sonra, Bardızlı Mevlüt İhsânî'nin yanında da bir sene kadar kalır. 1994'te askere alınır. Antalya Keşif İstihbarat Bölüğünde başladığı askerlik görevini Mardin Kızıltepe'de tamamlar.

Askerlik dönüşü, ustası Âşık Ruhânî'nin yanında, gelenekle ve âşıklık sanatıyla daha sıkı bir bağ kurar. Nuri Çırağı, Nusret Torunî, Hüseyin Sümmanioglu ve daha pek çok âşığı tanıma imkânı bulur. Daha önce yüzlerini görmediği, ilk defa rüyada gördüğü âşıkları sonradan bizzat görünce rüyada gördükleriyle aynı olduklarını fark eder. Eyyubî, Ruhânî'nin yanında bulunduğu uzun yıllar içinde, Erzurumlu ve Karanlı âşıkların tamamına yakınına tanır. Bütün

âşıklara sonsuz bir hürmeti olduğunu söyler. 2016 yılına kadar düzenli bir işi olmayan âşık, inşaat işleri gibi gündelik işlerde çalışırken, bir taraftan da âşıklık sanatını icra eder. 2016 yılından itibaren Erzurum Büyükşehir Belediyesinde istihdam edilerek kalıcı bir iş sahibi olur. Bugüne kadar birçok gece, şenlik, radyo ve televizyon programlarına katılan âşık, gelenekle olan bağı ve âşıklık sanatını Erzurum Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı bünyesinde organize edilen etkinliklerde aktif olarak sürdürmektedir. Kahvehane ortamında âşıklık geleneği ve başka etkinlikler kapsamında yörenin başka âşıklarıyla birlikte âşıklık sanatını icra etmektedir. 2008 yılından beri Kültür Bakanlığına kayıtlı halk ozanıdır. 1992 Yılında Leyla Hanım ile evlenen Âşık Eyyubî üç çocuk babasıdır.

Âşık Eyyubi atışma yapabilen, irticalen şiir söyleyebilen, lebdeğmez yapabilen, bir sanatkârdır. Uzun yıllar Âşık Ruhânî'ye çıraklık eden, âşıklık geleneğini usta-çırak ilişkisi içinde bizzat yaşayarak ve âşıklar

meclislerinde bulunarak öğrenen Âşık Eyyubî, âşıklık geleneğinin icaplarını ve inceliklerini iyi bilen bir gelenek temsilcisidir. Âşıklık geleneğine ilgi duyması öncelikle babasının etkisiyle başlar. Tulum ve kaval çalabilen babası, aynı zamanda iyi bir hikâye anlatıcısıdır. Yaşanmış çeşitli halk hikâyelerini ve özellikle Köroğlu hikâyesinin bütün kollarını türküleriyle beraber babasından dinleyen Eyyubî, böylece halk hikâyelerini ve âşıklık geleneğini çok küçük yaşlarda tanır. Ustası Ruhânî'den,, babasından ve Tortum'un Aksu köyünden Ahmet Gürsesten dinlediği birçok hikâyeden başka, "Garip Osman" ve "Molla Memmet" gibi kendi derlediği hikâyeleri de bilmektedir.

Tortumlu Âşık Eyyubî, birçok yarışmalara katılmış, çeşitli dereceler ve ödüller almıştır. 1997'de Erzurum Âşıklar Derneği ve Atatürk Üniversitesinin ortaklaşa düzenlediği Erzurumlu Âşıklar Yarışması'nda "Usta Malı Türkü Dalında" üçüncülük ödülü alır. 2005, 2007, 2010 yıllarında katıldığı Uluslararası Kars Âşıklar Bayramı etkinliklerinde, muamma dalında birincilik, güzelleme dalında ikincilik ve türkölü hikâye dalında üçüncülük ödülü alır. Bursa'da 2009'da Bursa Yıldırım Belediyesi tarafından düzenlenen Uluslararası Âşıklar Yarışması'nda güzelleme dalında üçüncülük ödülü alır.

Âşık Eyyubî hakkındaki bazı bilgiler ve şiirlerinin bir kısmı, çeşitli dergi, gazete ve kitaplarda yayımlanmıştır. Altmış kadar şiiri, Kültür ve Turizm Bakanlığı arşivindedir. İrticalen söylediği şiirlerini sonradan kendi el yazısıyla deftere geçirmiştir. Sayısını tam olarak bilemediği şiirlerini yazdığı birkaç defteri var-

dır. Eyyubî, şiirlerinin bir kısmını sosyal medyadaki “Ozan Tortumlu Âşık Eyyubî” adlı hesabından görünürlüğü, sesli ve yazılı olarak da paylaşmaktadır. İnternet ortamını aktif olarak kullanan Eyyubî’nin birçok şiiri de yine çeşitli internet kanallarında yayımlanmıştır.

Hece ölçüsüyle söyleyip yazdığı şiirlerinde, çoğunlukla, âşık edebiyatı nazım biçimlerinden koşma, semai, destan ve lebdeğmez (dudak değmez) türlerini; anonim halk edebiyatının ağıt türlerini kullanır. Şiirlerinde konu sınırlaması yoktur. Koçaklama, güzelleme, muamma, sosyal, siyasi eleştiri, hiciv, taşlama, dini, millî ve ahlâki hemen her konuda irticalen söyleyip daha sonra yazıya geçtiği şiirleri bulunmaktadır.

Faydalanılan Kaynak: Kendisiyle yapılan söyleşiden (Ağustos, 2024).

Tortumlu Âşık Eyyubî İle Sohbet

“Görün”

(Tortumlu Âşık Eyyubî)

Tortumlu Âşık Eyyubî

İnsan sağlığında aslan gibidir,
Hele yataklara düşsün de görün,
Ölüm döşeginde Hakka tabidir,
Hele hastalığı geçsin de görün.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

İnsandır, havaya girmeye görsün,
Kibiri, gururu, deşsin de görün,
Hüsrandır, “neymişim”, demeye görsün,
Hele bir çukura düşsün de görün.

Tortumlu Âşık Eyyubî

Yokluğunda sefil garip görünür,
Gökte uçan kuştan korkar korunur,
Zengin olsun, renkten renge bürünür,
Hele havalara uçsun da görün.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Varlığında bendin’ yıkmaya görsün,
Sel olur sürükler, coşsun da görün,
Yokluğunda saçın yolmaya görsün,
Hele durumuna şaşsın da görün.

Tortumlu Âşık Eyyubî

Şu insan oğlunun böyledir huyu,
İster ki çarkına akıtsın suyu,
Köprüyü geçti mi tanımaz dayı,
Hele dar gününde kaçsın da görün.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Ar, edebe muhtaç olmaya görsün,
Varını, yoğunu saçsın da görün,
Erbaba ihtiyaç duymaya görsün,
Hele acemisin’ seçsin de görün.

Tortumlu Âşık Eyyubî

Çevirirler sağdan döner soluna,
Kendi bile şaşar kendi haline,
Sahip olmaz servetine, malına,
Hele hoca kefen biçsin de görün.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Ah, vah la hayatın geçmeye görsün,
Talihin peşinden koşsun da görün,
Şans, talih, fırsatı bitmeye görsün,
Hele kaderini ölçsün de görün.

Tortumlu Âşık Eyyubî

Falan oğlu filan da ölmüş derler,
Eyyubî, peşinden gıybet ederler,
Bunu görmez, gözü açık bu körler,
Hele bu dünyadan göçsün de görün.

Âlimî - Halûk Tanrıverdi

Amelden umudun kesmeye görsün,
Ecel şerbetini içsin de görün,
Âlimî, vakitin gelmeye görsün,
Hele defterini açsın da görün.

Tortumlu Âşık Eyyubî - 08.08.2024

Âlimî - Halûk Tanrıverdi - 08.08.2024

Değerli Tortumlu Âşık Eyyubî’ye daha nice böyle güzel eserler ortaya koymasını temenni ediyorum. Sağlık ve afiyet dileklerimi gönderiyorum. Âlimî - Halûk Tanrıverdi (Prof. Dr.)

Not: “Âşık Eyyubî” adlı bir değerli âşığımız (Âşık Eyüp Todil: Gürümze, Feke-Adana; 04.06.1955) daha bulunmaktadır. Kendisi Çukurova yöresinin önde gelen usta âşıklarından olup, Karacaoğlan Âşıklık Geleneğinin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasında hem “âşık, ozan” ve hem de “araştırmacı” yönüyle önemli hizmetlerde bulunmaktadır. Kendisine de sağlık ve afiyet dileklerimi gönderiyorum.

Fatma ÇETİN KABADAYI

ELLİ KURUŞUN İNSAFI

“Cimriydi benim annem... Çok cimriydi rahmetli. Öyle böyle değil, adının geçtiği her yerde ilk o vasfı akla düşerdi.”

Düşünceleri okunmasa da karşısında oturan babası da kesinlikle aynı fikirdeydi, emindi.

Babasına, ta gözlerinin içine baktı. Yetmişine merdiven dayamış Kemal Bey’in, göz torbaları iyice belirginleşmişti. Beyaz teninde peyda olan birkaç irili ufaklı ben ve izler ile yaşlılığın herkes için kapıda olduğunu anımsatıyordu. Çocukluğunda sabrı ve anlayışıyla örnek aldığı bu adamın içerde bir yerlerde saklı olduğunu biliyordu da hayat ondan da yapmak istediklerini alıp bundan sonra yapabileceklerini kırık bir tepsiyle önüne sunmuştu. Ona bakarken de saatlerdir veremedikleri karar nedeniyle yutkunduydu. Bu o kadar zor muydu Allah aşkına?

Kahvesinden bir yudum içti. Ortadaki sehpa duran elli kuruşu alıp parmakları arasında çevirmeye başladı. Rahmetli anası iki yıl önce vefat etmeden evvel, tek oğluna, eşine ve tüm çevresindekilere cimriliği ile hayatı zehir etmişti. Yokluktan geldiği için böyle davrandığını ileri sürse de bu konuda her zaman aşırıya kaçtığına herkes hemfikir.

Mustafa’nın okul hayatı olanla değil de uygun görülmeyle yetinmekle, sabredip susmakla, akrabalarına gıpta etse de umursamazlığa vurmakla geçmişti. Çocukluğu, iyice kısalan pantolonla bir yıl daha idare etmesi gerektiğine, düğmesi kapandığı sürece rahatlıkla giyeceğine, pişen yemeği iki gün art arda yemenin bereketi arttıracığına ikna eden güzel sesli bir kadının hâtıralarıyla doluydu. Silgisini okul başladığında ikiye bölen ve bin bir tembihle eline veren annesi, arkadaşlarının eve gelmesine izin vermezdi. Elbette Mustafa da gidemezdi. Daima yapılacak işi olduğu bahanesiyle evine bağlı, annesinin sözünden çıkamayan bir genç olarak yetiştirilmişti.

Zarife Hanım, komşuların tavsiyesi ile Şuleyle baş göz etmişti Mustafa’sını. E, kolay değildi Zarife kadına gelin olmak; iş bilecekti, aş bilecekti, tasarruflu olacaktı. Büyüklere karşı gelmeyecek, olur olmazla oğlunun aklını çelmeyecekti. Allah’tan Şule de -gözünü bu evde açtığından olsa gerek-“ana” diye seslendiği Zarife Hanım’a kolay uyum sağladı.“Sen bilirsin ana.” dedikçe geçimleri daha da kolaylaştı.

-Ne yapalım baba, aklına başka bir fikir geliyor mu, diye sordu Kemal Bey’e.

Kahvesini bitirmiş, kareli gömleğinin ortasına dökülen damlayı titreyen elleriyle silmeye çalışıyordu. Dudak büküp başını sağa eğdi adamcağız. Tekliflerinin hepsine bir bahane bulmuştu, ne de olsa anasının oğluydu. Gerçi kendisi de oğlunun olmayacak fikirlerine itiraz etmişti.

Alt tarafı ölümünün üçüncü yılında bir “Allah razı olsun.” dedirtecek hatırlatma, merhumeyi anma, onu asla unutmadıklarını yakınlarıyla paylaşmak istemişlerdi. Beklerdi kabirdeki... Ancak sıra gelmişti. Sanki Zarife Hanım onları dinliyor da

gereksiz masraflara kızacakmış gibi tedirgin davranıyorlardı.

Kemal Bey’in her aldığını kuruşu kuruşuna yazıp hesap yapan eşinden sonra ikinci evliliğinde savurgan birine denk gelmesiyle dünyası şaşmıştı. Zarife, pazara ikinci vakti gider, ucuzlayanlar içinde en ucuzunu, en mantıklısını, en faydalısını almak için saatlerce dolanırdı. Oysa yeni eşi -canı sağ olasıca Naile- bu hususta pek bir rahattı: Aklına geleni, fikrini çeleni almasını ister, konu komşuda, çarşıda gezmelere doyamazdı. Zarife’nin kötü günler için biriktirdiği para zaten düğün masraflarında eriyivermiş, sonrakilere oğlu Mustafa da destek olmuştu. Oğluna duacıydı elbette.

-Lokanta ile anlaşıp mahallede yemek vermek epey yorar cebi oğul, dedi Kemal Bey.

Parası yoktu da oğluna da kıyamıyordu.

-Çocuk giydirelim baba. Çocuk sevindirmek sevaptır.

-Annen olsa “En ucuz, en faydalı, en mantıklısı olsun.” derdi yine, hatta altı ay sonra giyemeyeceği çul çaputa para vereceksiniz diye söylenirdi, diyerek gülmüşü.

Kabrine çiçek bile götürmüyorlardı, orada bile kızardı muhtemelen, ota çöpe para harcamayın, bunlar para tuzağı, mevta ne yapsın çiçeği diyerek yattığı yerde kemikleri sızlar, ruhu incinirdi.

Odaya giren memur, elindeki çayları önlerine bırakıp bir istekleri olup olmadığını sorarken odanın ne kadar sessiz, baba oğulun nasıl da yorgun göründüklerini görmüş, oyalanmadan çıkmıştı. Babası geldiğinde Mustafa makam koltuğundan kalkar, onunla karşılıklı olmak için ön tarafa yerleşirdi. Çaylarını yudumlarken ortama yine sessizlik hâkim oldu. Çay kaşıklarının ve yutkunma seslerinin dışında bir şey duyulmuyordu.

Mustafa’nın aklına rahmetli anasının akşamları getirdiği meyveler, kayısı kuruları, cevizler geldi. Bakır tepsiyle akşam sohbetlerine eşlik eden nimetlerin bir lokmasını dahi israf etmemek adına elmayı o anda soyar, cevizi isteğe göre kırar, kayısılar yenmediyse “Tozu gitsin diye yıkamıştım, bari hoşaf yapayım da yemeğin yanında içelim.” diyerek tepsiyi kucaklar, bohçayı da kolunun altına alıverirdi. Pratikti, akıllıydı, becerikliydi.

En çok da vakte önem verirdi. Boş durmaz, otururken söküklere diker, evinin önündeki sekiz adımlık bahçeye sebze fideleri dikerdi. Namazını geciktirmemek için işine planlı koyulur, akşamı ettiğinde hayli yorulurdu.

Mustafa’nın da planlı hareket etmesinde de müsrifliğe kaçmamasında da onun izi vardı. Ondan öğrenmişti her şeyi. Çamaşırı elde yıkamaya kadar öğretmişti. Anasının deterjan tasarrufundan, suya; fazla yemenin zararlarından kiloya kadar her konuda öğüdü olurdu. O zamanlar ne kadar çok bilgili olduğunu düşünse de yaş aldıkça buna inancı daha da arttı. Şimdilerde masada yediklerini bilse darılırdı rahmetli. Yerde yemenin faydalarını uzun uzun anlatır, Mustafa’sı kızgın olduğunda onu çocukluk anılarını anlatarak, saçlarını okşayarak

yumuşatırdı.

-Ne dersin baba? Acaba birkaç küçükbaş kesip mahallede mi dağıtsak annemin vefatının üçüncü yılı dolayısıyla kestik, deriz.

-Yok, kurala uygun değil... En ucuzunu, en mantıklısını en faydalısını halen bulamadık oğul, dedi. Hangi komşuya yeter üç beş koyun?

Gülerken tütünden sararmış bıyıklarını baş ve işaret parmağıyla sıvazladı. Konu komşuyu düşündü. Onu hatırlamak isteyen olur muydu, bilemiyordu.

Komşular mecbur kalmadıkça Zarife'den ödünç bir malzeme istemeye gelmezdi. Kemal Bey, -tevfuk eseri- hanımının istenileni gönülsüzce verdiği, iade getirdiklerinde de mutlu olduğuna üzülerek şahitlik etmişti. Sadece ev hayatında değil dışarda da eşinin kararları hüküm sürerdi. Rahmetlinin kulağına gider diye kimselere üç kuruş borç veremez; yardım edemez; varsa yer, yoksa haline şükreder susardı. Ayakkabısını dört beş kez tamirden geçmeden atamaz, elindeki malzemeyi alış fiyatına satamaz, kul hakkına girdiği zannına kapılsa o gece yatamazdı. Zarife Hanım'ın tüm düşünceleri doğal olarak aileye de aksetmişti. Rahmetli tasarrufu gerçekten abartmıştı. "Üç kıyafetten fazlası zekât vermeyi gerektirir." diyerek kumaşa, beze para harcatmazdı.

Vefatından sonra, "Üç gün içinde kıyafetleri dağıtılmalı" diyen komşunun tavsiyesi ile soykaları hazırlanırken -ki zaten çok bir şeyi de yoktu- eski şalvarına sardığı, elde diktığı küçük bir çıkında, gizlice biriktirdiklerini bulduklarında baba oğul şaşkınlıktan üç gece uyuyamamıştı. Pahalı malzemedemeden yemek dahi yapmayan kendilerinin deyişiyle ne yiyip ne de yediren Zarife Hanım'a gidişinin ardındandaha da kırılmışlardı. "Ne gerek vardı bunca eziyete Zarife?" diye ağlamıştı babası.

-Bir kardeşim olsaydı, ona da fikrini sorardık baba, dedi Mustafa.

Saat üçe gelmişti. Kemal Bey birazdan ikindiye yetişeceğini söyleyerek müsaade isterdi. Ne zaman iş yerine gelse bu şaşmazdı. Aslında tütün içmeden iki saat ancak dayanabiliyordu. Bu küçük, yeşil, samimi ilçenin banka müdürü olan oğuluyla gurur duyuyordu, biliyordu.

-Ah, keşke... Annen de pek istemişti, Yardan vermedi. Senin kıyafetlerinin hepsini "Bir çocuk daha olursa bir daha masraf etmeyelim," diye naftalinleyerek saklamıştı. Rabb'im bir bildiği vardır. Ah, Zarife ah... Düşündükçe yaptıklarını aklım almıyor.

İkisi de fikirlerini söylemiş ama işin içinden çıkamamışlardı işte. Vefatının üçüncü yılında onun için ne yapabilirlerdi? Seçeneği ikiye indirmelerine rağmen bugün de karar çıkmamıştı.

Babasını yolcu etmeye kalkarken elinden düşürdüğü elli kuruşa ikisi birden dikkatle baktı. Neden olmasın? Hemen eğilip aldı:

-Yazı mı tura mı baba? Artık senin mi benim mi fikrim tartışmayalım bence. On yedisine on gün kaldı malum.

-Ne yani, kararımız elli kuruşun insafına mı kaldı? diyerek kararsız bakışlarla sordu Kemal Bey.

-En kötü karar bile kararsızlıktan iyidir, diyen

sendin.

-Annen olsa elli kuruşu riske atmayın, derdi Mustafa. Aman... Haydi, öyle olsun. Tura diyorum! Düşünmek yoruyor.

Evet, elli kuruşun insafına kalan kararları netti artık. Hazırlıklara ertesi gün başladılar. Zor değildi. Sonuçta en ucuz, en faydalı, en mantıklısı olmuştu.

Ayın on yedisinde mahallede uzun bir kuyruk vardı. Kemal Bey ve Mustafa, iki elemanla beraber bir masaya oturmuş, gelenlerle sohbet ederek karton çantaya hazırladıkları hediyeleri tanıyan, tanımayan, isteyen herkese takdim ediyorlardı.

Açıkçası memnun olmayan da olmamıştı. Açıklamalı Yasin kitabının yanındaki kitapları banka memurunun matbaacı babası kâğıt masrafını alıp basmıştı; rulo şeklinde sarılmış, babasının el yazısıyla yazılıp fotokopi ile çoğaltılmış öğüdü vardı.

Nihayetinde, insanlar, nasihati de eleştiriye de gizli almaktan hoşlanırdı. Bin paket özenle hazırlanmıştı. Banka çalışanları öğle paydosunda halledivermişti. Karton çantalar tanıtım amaçlı bir firmadan temin edilmişti.

Kitap okundukça rahmetliye de dua eden olacaktı. En azından umutları o yöneydi. Zarife'nin de bütün dünya değiştirenler gibi en çok muhtaç olduğu duaydı ve bu vesile ile sevap defteri de hiç kapanmayacaktı. Çantanın içinden birer de ekmek çıkıyordu. Her eve lazım olan, şükredilesi nimet... Yanlarındaki iki delikanlı her gelene hal hatır soruyor, çantayı uzatıyor, açıklama yapıyordu. Güleriyüz de sadakaydı.

-Ah baba dedi, Mustafa. Öğüt kâğıtlarına bakamamıştım. Aylin ve Sema Hanım çoğaltıp kestiler, sardılar sağ olsunlar. Rulonun kurdelesini açınca hangi öğüdümlerle karışılacaklar merak ediyorum.

-Tahmin edemedin mi oğul? "Sizi siz yapan hayatta verdiğiniz kararlardır. Rahmetli eşim Zarife Zengingöz anısına siz de her kararınızı gözden geçirin. En ucuz, en faydalı, en mantıklısı olsun," yazdım.

Gülümsedi Mustafa. Bu kez dudaklarının kenarları yanaklarına da yayıldı. Zarife Hanım, oğlunun bu yeni dişlerini görse kim bilir ne kızardı. Babasının dizine avcunun içiyle birkaç kez dokundu:

-İyi etmişsin baba. Gayri biraz da onlar düşünün. Haydi, gel sana güzel bir yemek ısmarlayayım! Anamın kulağına gitmesin. Yerin kulağı var ne de olsa...

YİTİK SOHBETLER ÇAY EVİ

Sabahın ilk ışıkları tek katlı ahşap evin penceresinde yarı kapalı, lale desenli saten perdenin kenarlarından sızmış, Ali'nin başını koyduğu yastığı ve rev dokunuşlarla yavaş yavaş okşuyordu. Bu arada; Defne Sokağı'nda telaşlı bir hareketlilik başlamıştı bile. "Bize iki çay, biri açık olsun Ahmet! Bir poğaç, bir de simit!" Bu sesler karşı binanın zemin katında bulunan "Yitik Sohbetler" isimli çay evinden geliyordu. Ellerinde süpürgelerle çöpleri toparlayan belediye işçileri, süpürgelerin hışırtılı sesleri eşliğinde gelen geçen işçi, memur ve esnafın "Günaydın Mehmet! Günaydın Rıza, kolay gelsin! Hayırlı işler!" gibi temennilerine nazikçe cevap veriyor, arada bir de; yazık!? "Kim atar ki bunca çöpü buraya?" diye sitemde bulunuyorlardı.

Minik bir el mışıl mışıl uyuyan Ali'nin yorganını çekiştirmeye çalışıyordu. Bu, annesinin abini kaldırı diye tembihlediği Ali'nin küçük kız kardeşi Ayşe'den başkası değildi.

Abi kalk hadi! Annem kahvaltıyı hazırladı! Babam kızacak şimdi!

Ali:

Git başımdan Ayşe, dedi. Yorganı tekrar üstüne çekti.

Sabah gecenin çanağına taş atmış ve hava biraz daha aydınlanmıştır. Annesinin mutfaktan yükselen, "Kalk yavrum, okula geç kalacaksın." sözüyle Ali, gözlerini ovuştura ovuştura yattığı yerden kalktı, lavaboya gitti, yüzünü yıkadı ve dişlerini fırçaladı. "Günaydın babacığım, günaydın anneciğim, sana da günaydın Minikkuş!" dedikten sonra, kahvaltı masasına oturdu. Kahvaltı esnasında Ali babasına:

—Baba, bana biraz harçlık verebilir misin?

—Oğlum daha dün verdim ya!

—Türkçe öğretmenimiz usta şairlerimizden herhangi birine ait bir şiir kitabı almamızı istedi de! Bugün mutlaka almam gerek!

Bir fabrikada işçi olarak çalışan Salih Bey:

—Peki oğlum, dedi.

Ceketinin cebinden cüzdanını çıkarttı, bir miktar parayı Ali'ye uzattı. Ali'nin ve Ayşe'nin yanaklarından öperek işe gitmek üzere yola koyuldu.

Küçük kardeşi Ayşe, bir yandan kahvaltı ederken, diğer yandan da annesini ve ağabeyini soru yağmuruna tutuyordu.

—Abi büyünce şair mi olacaksın?

—Hayır Minikkuş! Ben asker olacağım. Zaten okulda arkadaşlarım bana Albay derler. Ben daha ortaokuldayım. Babam bana saz alırsa, saz çalmayı öğrenir kim bilir belki de ozan olurum.

Ayşe gülerek,

—Senin sazın var ya abi! Geçen gün seni çatı katında gördüm. Tahtaya çaktığın çivilere sarı tel-

ler bağlamışsın, parmaklarınla tellere vurup "Tren gelir yata yata, çamurlara bata bata" gibi bir şeyler söylüyordun.

Ali, annesine Ayşe'yi şikâyet edencesine, "Kardeşime bir şey desene anne! Geçen fark ettim, odamı karıştırmış. Bir de beni dinlemiş. Bak şu afacana! Ben ona karışıyor muyum.?"

Annesi Ali'ye:

—Kahvaltını bitirdiysen çantanı hazırla oğlum, okul saatin yaklaşıyor bak, dedi.

Ali:

—Peki anneciğim, dedi. Ve odasının yolunu tuttu. Okul kıyafetlerini giyip çantasını hazırlarken kendi kendine; "Kimin şiir kitabını alsam acaba, şairleri de pek tanımıyorum ki! İstiklal Marşı'mızın şairi M. Akif Ersoy'u bir de Sakarya şiirinin şairi Necip Fazıl Kısakürek'i biliyorum. Neyse, önce yolunun üstündeki sergiciye bakarım, 'Onlarda kitap ucuz oluyor.' bulamazsam okulun karşısındaki kitapçıya sorarım."

Hazırlıklarını bitiren Ali, dış kapıya doğru yürürken kendisini uğurlayan annesinin elini öperken;

—Hoşça kal anne!Sana da iyi günler Minikkuş!, dedi.

Kız kardeşinin lüle lüle kıvrıkcık saçlarını okşayıp, yanağından bir de makas alan Ali, kapıyı çekip çıktı. Merdiven basamaklarını çiftler çiftler atlayan Ali, annesinin endişeli, hüzün ve sevinçle karışık bakışları arasında sokaktaki kalabalığa karışarak gözden kayboldu... Annesi endişeliydi, çünkü sokaklar kendi zamanındaki gibi güvenilir değildi. "Allah'ım sen evlatlarımı koru!" diyeher zaman ki duasını tekrar etti.

Arnavut kaldırımlı sokakta telaşla yürüyen Ali, simitçi ve börekçilerin camekânlı arabalarının sıralandığı şehrin küçücük meydanına geldi. Saat kulesinin yanında sağa sola bakındı. Gözleri ara sıra görünen, arada bir de kaçışarak yok olan, köşe başlarını mesken tutmuş seyyar kitapçılardaydı. Nihayet, sıradan bir naylon branda üzerine karton kutudan çıkardığı kitapları yerleştirmeye çalışan yirmili yaşlarda, yeşil parkalı, yağız bir genç gözüne takıldı. Hemen yanına yaklaşarak;

—Abi sizde şiir kitabı var mı?

—Evet yakışıklı. Hangi şairden olsun. Usta bir şairin kitabını vereyim. Ben kitapları çıkarırken sen de bir göz ativer istersen.

—Peki, dedi Ali.

Kitaplara bakarken;

—Abi bunlar çok yıpranmış! Yazıları silik, okunmuyor. Sayfalar da pek düzenli değil sanki.?"

Genç adam:

—Yeni çıktı matbaadan. Bu fiyata daha iyisini bulamazsın. Sudan ucuz, sudan!

Ali, isteksizce kitapları karıştırırken “Allah Allah! Yazılar sağa sola kaymış, bazı sayfalarda eksik gibi. Bir de kitapçıya mı baksam acaba!” diye düşünmekten de kendini alamadı.

Bu arada sonbaharda sararıp yere düşen bir ağacın yaprakları gibi kırış kırış, bir o kadar dayumuşak bir el Ali'nin omzunu okşarcasına dokundu.

—Hayırdır evladım?

Hiç teyze. Edebiyat öğretmenimiz bir şiir kitabı almamızı istedi de!

—Adın ne evladım?

—Ali.

—Bende Latife. Memnun olduğum çocuğum.

Bu arada seyyar satıcının suratı asıldı. Sinirli sinirli kitapları naylon brandaya yerleştirirken kendi kendine, “Yine geldi işte başımın belası. İşin yok mu senin ya. Şunun şurasında üç beş kuruş kazanacağız. Yine ekmeğimle oynuyor.” diye hayıflandı ve,

—Serginin önünü kapatma teyze. Müşterileri engelliyorsun, diye Latife Hanım'a çıkıştı.

Latife Hanım:

—Tamam evladım! Hemen gidiyorum işte, dedi.

Buğday tenli, biraz kambur, zayıflıktan üflesen uçacak gibi, göz çukurları derinleşmiş, burnu hafif kalkık, ak saçları yemenisinin kenarından hafifçe sarkmış 60'lı yaşlarda bir kadındı Latife Hanım. Hasta olduğu her halinden belliydi. Ali'nin elinden tutup kulağına hafifçe fısıldadı: “Gel evladım, sana söyleyeceklerim var. Şu karşiki sokağı döner dönmez sol koldaki pasajda bir kitabevi var. Oraya bakalım ne dersin?”

Peki teyze, dedi Ali.

Latife Hanım'ın elini tutan Ali:

—Aslında sergicideki kitapları pek beğenmedim. Harçlığım da çok değildi. O nedenle ucuz olur diye düşünmüştüm.

—Evladım o kitaplar merdiven altı baskı. Yani korsan. Kitabevindekiler öyle mi! Birçok insan eklemek yiyor ve devlete de vergi ödüyorlar. Yazarından matbaa çalışanına, yayınevinden kitapçısına kadar. Ki, bir düşün bu vergilerden de kaç kişi sebepleniyor. Emeğe saygı duymak gerek değil mi?

—Hiç bu yönünü düşünmemiştim teyze!

—Şu karşı sokakta bulunan sahaflar pasajına hele bir gidelim, bu konuda sana ilgini çekebilecek bir de hayat hikâyesi anlatacağım.

—Ali, peki teyze, dedi.

Ali ve Latife Hanım Sahaflar Pasajı'nın içinde sağa sola bakarak ilerlerken, tam karşılarında vitrininde kalem, defter ve kitapların olduğu, tabelasında kırmızı zemin üzerine beyaz yazıyla “Dağarcık Kitabevi” yazan yeri görünce,

Ali, Latife Hanım'a:

—Galiba burası! Okula yakın olmasına rağmen ben bu kitapçıyı hiç görmemişim teyze.

—Benim uğrak yerim. Nefes alıp verdiğim yerdir burası evladım.

Kitapçı 70'li yaşlarda güler yüzlü, temiz giyimli, Türkçesi düzgün nazik bir beyefendiydi.

—Oo, hoş geldiniz Latife Hanım. Size ne ikram edeyim.

—Teşekkür ederim Muhsin Bey. Ali'ye bir şiir kitabı alacağız. Usta bir şair olsun isteriz. Ne tavsiye edersiniz?

—Siz biliyorsunuz ne tavsiye edeceğimi.?

—Dilerseniz genç kardeşimiz seçsin.

Ali, şiir kitaplarının olduğu rafa doğru yöneldi. Rafın en uç köşesinde duran bir kitaba ilişti gözleri. Bu; İlhan Geçer'e ait, C. Sıtkı Tarancı'nın şiirlerini tahlil edip edebi kişiliğini kaleme aldığı “Cahit Sıtkı Tarancı” isimli kitaptı. Ali, “Ben bunu alıyorum.” dedi ve cebinden çıkardığı parayı Muhsin Bey'e uzattı.

Muhsin Bey:

—Kitabın parası ödendi evladım.

—Ne zaman! Kim ödedi?

—Latife Hanım'ın hediyesidir.

—Benim param vardı teyze! Sabah babamdan almıştım.

—O parayı harçlık edersin evladım. Kitap benim sana bir hediyemdir. Sen geç kalma, okuluna git. Okul çıkışı iki sokak ötede “Yitik Sohbetler” çay evinin bahçesinde buluşuruz. Hem sana söz verdiğim hikâyeyi de anlatırım.

—Ali, aa!! Orası bizim evin tam karşısında. Peki, öğle sonu saat 15.30'da geleceğim, dedikten sonra koşar adım kitabevinden ayrıldı.

Yıl 1976, aylardan Ekim. Güneş yüzünü hafiften göstermiş, pastırma sıcaklarının son demleriydi. Ortalıkta pek kimsecikler yoktu. Latife Hanım “Yitik Sohbetler” çay evinin bahçesinde salkım söğüdün hemen altında her zamanki tahta sandalyesine oturmuş, güneş ve yağmurlardan olsa gerek, yer yer tahtaları aralık kalmış bir masada dalgın bakışlarla çayını yudumluyordu. Ve nihayet; çay bahçesinin sarmaşıklerle bezenmiş giriş kapısında esmer, üzerinde lacivert ceket ve gri pantolon, bavulu andıran çantasıyla Ali görüldü. Geç kalmanın vermiş olduğu tedirginlik ve mahcubiyetle hızlı adımlarla Latife Hanım'ın masasına doğru yöneldi. Latife Hanım:

—Oo Ali Bey yarım saat geciktiniz!

—Özür dilerim.

—Şaka yaptım Ali. Dersler nasıl geçti?

Ali heyecanla anlatmaya başladı.

—Okul çıkışı annem merakta kalmasın diye bir koşu eve uğradım. Anneme sizden bahsedip izin istedim. Bir de, son ders edebiyattı Latife teyze. Biliyor musunuz ben derste C. Sıtkı Tarancı'nın “Memleket İsterim” isimli şiirini okudum. Öğretmenim çok beğendi çok.

—Maşallah evladım. Sana çay söyleyeyim Ali.

Yanında simit de ister misin?

—Sadece çay içerim.

—Latife teyze! Hani bana bir hayat hikâyesi anlatacaktınız. Çok merak ettim doğrusu.

Latife Hanım: “Peki evladım!” dedi. Yorgun düşen ela gözleri çınar gazelleri arasında gezintiye çıkmışçasına dalgındı. Bir film şeridi gibi gözleri önünden geçen hayat hikâyesini sükûnet içinde yavaş yavaş anlatmaya başladı.

—Bak evladım, yaşın gereği sen bilemeyebilirsin. Babam, kısacık ömrüne üç şiir ve on tane de öykü kitabı sığdırmış usta bir şair ve yazardı. Her zaman; “Gurbet dediğimiz bu dünyaya gelmemizin bir amacı olmalı kızım” derdi. “Her insan bilgisi ve yeteneği ölçüsünde ilgi duyduğu alanda en iyi eserler vermeye gayret etmelidir. Yaşamak için yazmalı. Öldükten sonra yaşamak için...”

Ali, Latife Hanım’ı pürdikkat dinlerken,

—Babanızın adı neydi teyze, dedi.

—Suczâde Beşir Efendi, yavrum.

Latife Hanım’ın gözleri bir anda hafiften kızardı ve iki damla yaş derinleşmiş göz çukurlarından elmacık kemiklerine doğru süzölmeye başladı. Bu tabloya çok üzülen Ali de ellerini iki bacağına arasına almış, başparmaklarını bir sarnıcın dolabı gibi çevirmekteydi.

—Öyle işte Ali, dedi Latife Hanım. Ve anlatmaya devam etti...

—Ailenin tek çocuğuyum. Annemi çok küçük yaşta, kanser denilen illet bir hastalık yüzünden kaybettim. Beni babam büyüttü. İyi bir eğitim almamı çok istemiş ve bu yönde de kıt kanaat geçinmemize rağmen çok çaba sarf etmişti. Gel gör ki, bende yirmi yıl öncesinde ‘Behçet’ denilen bir hastalığa yakalandım. Maalesef üniversite hayatımı sona erdirmek zorunda kaldım. Annemi erken yaşta kaybetmenin acısı üstüne bir de benim hastalığım eklenince, babam daha fazla dayanamadı. Maalesef babamı da on yıl öncesinde kalp krizinden kaybettim.” dedi. Ve gözleri karşı dağdan geçmekte olan bir buluta takılı kaldı...

—Yalnız mı yaşıyorsunuz teyze?

Ali’nin sorduğu soru karşısında bir an irkilerek kendine gelen Latife Hanım, “Evet çocuğum!” dedikten sonra konuşmasına devam etti.

—Hani sergiciden kitap almalıym demiştim ya!

—Evet.!

—İşte şimdi sana, neden barkod etiketi ve bandrolü olmayan korsan kitapları alma evladım dememin asıl nedenini anlatacağım.!

—Babam rahmetli Beşir Efendi’nin kitaplarından aldığı telif ücreti haricinde, hiçbir geliri ve sosyal güvencesi yoktu. Yıllar öncesinde babamı kaybetmeme rağmen, tek mirasçısı olarak bende hâlâ kitaplarından aldığım telif ücretleriyle hayatımı idame ettirmekteyim. Allah kimseyi kula muhtaç etmesin. İyi ki bu eserleri bizlere kazandırmış. Mekânı cennet olsun nur yüzlü babamın...

—Sana rahmetli babamın bir şiir, bir de öykü kitabını hediye etmeme ne dersin?

Latife Hanım’ın çantasından çıkardığı kitapları gören Ali’nin gözleri birden ışıldadı.

—Harika olur teyze. Bir çırpıda hepsini okuyacağım. Bize gidelim. Ailemle tanıştırayım sizi.

—Teşekkürler Ali. Geç oldu. Yapacak işlerim de var zaten. Ben yavaş yavaş kalkayım. Sen de geç kalma. Hem annen de merak eder.

Ali, saçlarını ve yüzünü şefkatli elleriyle okşayan Latife Hanım’ın elini öptü.

—Tekrar ne zaman görüşebiliriz.? Ben sizi çok sevdim teyze, dedi.

—Allah bilir! Hoşça kal Ali! “Yitik Sohbetler” çay bahçesinde hiç yitmeyecek sohbetler yaptık. Geleceğin aydınlık olsun evladım...

—Güle güle Latife teyze, güle güle...

Latife Hanım, sırtında kahverengi pardösü, elinde bastonu, oturduğu sandalyeden yavaş yavaş kalktı. Ali’nin üzgün ve minnettar bakışları arasında ağır adımlarla çay bahçesinin kapısından çıkarak gözden kayboldu...

Ali, artık her okul çıkışı eve giderken kullandığı yol güzergâhını değiştirerek çay bahçesinin bulunduğu yolu kullanmaya başladı. Ancak o günden sonra, Latife Hanım’ı bir daha göremedi. “Yitik Sohbetler” çay evinin dem’i yoktur artık.

Aradan yıllar geçer. Ali, yirmi beş yaşında üniversiteyi bitirir. Avukatlığı yanında ayrıca çok iyi de bir şairdir. Telif konusuyla yakından ilgilenir. Eser sahibi şair ve yazarların haklarının çok iyi bir savunucu ve savaşıcısı vardır artık...

Atilla ERTUĞRUL

FURKAN

Furkan ile seçtik akı karadan
Cevherdir yükümüz değil sıradan
Duamızdır yardım etsin yaradan
Arza hakkı hâkim kılmak isteriz

Bedir'de Hayber'de şanlı ordumuz
Tüm yeryüzü vatanımız yurdumuz
Herkes bilsin budur bizim derdimiz
Yeryüzünden küfrü silmek isteriz

Ümmet kıyam edip kalksın ayağa
İslamın mührünü vursun bu çağa
Adalet getirsin yurda toprağa
Biz Ömer'i örnek almak isteriz

Mücadele için emir almışız
Hakkı hak batılı batıl bilmişiz
İslam ile Şeref İzzet bulmuşuz
Hak yolda şerefle ölmek isteriz

İslam Yaradan'ın ana yasası
Ona uyanların olmaz tasası
Cihattır bu dinin şartı esası
Bu şartı hepimiz bilmek isteriz

İslam ile şeref bulduk şan bulduk
Dünyaya hükmettik ihtişam bulduk
Say ki yaşamıyor idik can bulduk
Her asırda hakkı bulmak isteriz

Şeyrani ne kadar yazsan az olur
Alimlerde takdir cahilde söz olur
Yürek yangın yeri yanar köz olur
Mevla'ya her an kul olmak isteriz

Cemal KARSAVRAN

BİR ÇIKMAZIN ETRAFINDA TAVAF EDERİZ

ömrüm ol yasla başını omzuma
öpüp koklayayım ipek saçlarını
türküler mırıldanıp şarkılar söyleyeyim kulağına
bir nefes senden bir nefes benden

ruhum ol dök içini bana kelimeler coşsun
her sözcük ayrı anlamlar üretsin imgeli
kurguların bir hayalin öteki yüzü
sen anlat ben dinler senle susarım

seninle çiçekler giyiyorum her renkten
kaç bahar oluyorum bilemezsin
sen oluyorum hayallerin ötesindeki gerçek
bir tutam anlayış bir güzel söz dileniyorum

uzanır nefeslerimiz sevgi sözcükleriyle
tutabildiğimiz kadar çok gökkuşağı oluruz
ertelediğimiz kadar özlem hasret sarar
yumak yumak ağlarınız koyun koyuna

bir fedakâr hep fedakâr bir ömür
ne alınır ne satılır ne atılır hiç para etmez
yanarız; savrulur küllerimiz dört bir yana
bir çıkmazın etrafında tavaf ederiz

Ahmet ÇELİK

99 KURALI

Sürekli hayatından mutsuz olan Sultan, vezirini huzuruna çağırarak:

- Dünyalık her şeyim olmasına rağmen, o kadar varlığın içerisinde huzursuz ve mutsuzum. Bana hizmet eden hizmetçimin hayatta bizden daha mutlu olduğunu görüyorum. Acaba sebebi ne ola ki? Hâlbuki onun bana göre dünyevî hiçbir şeyi yok. Ben ise Sultan olarak bu kadar varlık sahibiyim ama onun kadar huzurum ve keyfim yok... Bu nasıl oluyor vezir anlamıyorum?" der. Vezir durumun farkında bir ifadeyle:

- Sultanım! Çok kolay. Siz ona 99 kuralını uygulayın anlarsınız o zaman!" der. Kral:

- 99 kuralı nedir ki?" der. Vezir:

- Efendim! Gece bir torbaya 99 altın koyup kapısına bırakalım ve üzerine de 'Bu 100 altın sana hediye!' yazıp sonra kapısını çalalım ve yaşanacakları birlikte izleyelim..." der. Padişah vezirin tavsiyesine uyarak o gece hizmetçinin evinin önüne; "Bu 100 altın sana hediye!" yazılı altın kesesini bıraktırır...

Hizmetçi kapıyı açar, sağına ve soluna bakar üzerinde; "Bu 100 altın sana hediye!" yazılı keseyi görür ve alır. Heyecanla altınları sayar lakin bir tane altının eksik olduğunu görünce "Gâliba dışarıda bir yere düştü!" diyerek kendisi, sonra da çoluk çocuk olmayan kayıp altını aramaya koyulurlar. Gece boyunca olmayan altını ararlar,

bakmadıkları sokak yoktur. Hatta boş arâziler ve sokaklardaki eşyaların bile altlarına bakarlar. Ama nâfile... Eksik altını bulamadıkça sinirlenen baba, çocuklarını azarlar hatta bir ara onlara saldırır hâle gelir... Günlerini o bir altının nerede düştüğünü hesaplamakla geçirirler.

Ertesi gün olur; sabah, hizmetçi kederli, sıkıntılı, üzgün, morali bozuk ve düşüncelidir. Çünkü bütün gece uyumamış kayıp altını aramıştır. Suratı asık, keyifsiz, her hâlimden şikâyetçi bir tavırla sultanın huzuruna girer.

Böylece Sultan da 99 kuralının anlamını öğrenmiş olur...

Sultan, kendi mutsuzluğunu ve huzursuzluğunu düşünür. Boş yere üzüldüğünü, şükredecek o kadar güzelliğin içinde eksik kalanların peşine düştüğü ömrüne yanar da yanar. Döner vezirine:

- **Neden bunu daha önce söylemedin? Keşke bunu daha önce söyleseydin de bu mutluluğu daha önce yakalaysaydım.**" dediğinde, vezir te-bessümle:

- **Aman Sultanım, şimdi de geçmiş zamanın derdine düşmeyin, bu güzel îzâhı nimetten sayın, var olanların keyfini çıkararak mutlulukla beslenmeye devam edin.**" der.

Hayatta aynen böyle değil midir? Çoğu zaman Allah'ın bize ihsân ettiği 99 nimetini unuttur, sonra da hayatımızı o kayıp bir nîmeti aramakla geçiririz. Tıpkı Rabbimizin 99 âyeti kerîmede rızıkımıza kefil olup şeytanın bir âyette geçen vesvesesine aldandığımız gibi... Hâlbuki o nimet, bilmediğimiz bir hikmetten dolayı bize gelmemiştir, belki bir imtihandır, belki daha iyisi gelecek, belki âhirette verilecek, bilinmez... Mevlânâ: **"Allah kulun duâ-sına üç şekilde cevap verir; 'Evet' der, istediğini verir.. 'Hayır' der, daha iyisini verir.. 'Bekle' der ve en iyisini verir..."** der.

Belki de Allah, o bir nimeti bize hayır getirmeyeceği için bizden esirgemiştir ya da verdiği 99 nimetin içinde gizlemiştir. Ama insanoğlu dâima eksik olanın tamamlanması gerektiğine inandığı ve bunu aklından çıkarmadığı müddetçe, ne eksik tamamlanabilir ne de 99'un kıymeti bilinir.

Kendi hayatımızda sürekli eksikleri düşünüp, hayatı, mutluluğu, sevdiklerimizi kaybetmeyelim. Biliyorum bu çok zor. Maddi yetersizlik, gelecek kaygısı, mânevi eksiklikler, sağlık durumları derken herkesin mutlaka eksik bir yanı var. Ama şunu asla unutmayın! Bu dünyada kimi zengin olduğu için mutsuz, kimi güzel olduğu için huzursuz. Kimisinin çocuğu var mutsuz, kimisinin çocuğu olmuyor umutsuz. Bu böyle uzayıp gider.

Ama biz insanoğlu var olan 99 nimeti görmez, olmayan o bir şeyin peşine düşeriz.

Sonra bulamayınca da kendimizi mutsuz, huzur-

suz, keyifsiz hisseder mevcut nîmetleri unuttur ve yok sayarız. Ne dersiniz? Doksan dokuz nimetin tadını çıkarmayalım mı? Çıkaralım çünkü şükür, nimeti ziyâdeleştirir bunu unutmayalım...

Yaralayan da, dağlayan da, yaraya kabuk bağlatan da yüce Mevlâdır. Biz her dâim bir şeylerle im-tihandayız. Ama bunu aşacak gücü de veren sana yine O' (cc) dur. Sabredek ve şükredecek sebepleri de imtihanın yanında bize veren yine O'dur (cc).

Sâhip olamadıklarımıza takılıp kalmadan, **"Kulum benden ne istersin?"** diyen bir Rabb'imizin varlığını aklımızdan çıkarmamalıyız. Mevânâ'nın; **"Rabb'ine dönüp, "Benim büyük derdim var!" deme, derdine dönüp "Benim ne büyük bir Rabb'im var!" de.**" dediği gibi. Duâ bizim en büyük silahımız, en büyük gücümüzdür.

Şems-i Tebrîzi: **"Şükür etmedikten sonra dünyaları yesen ne fayda! Şükürle başladıktan sonra bir kuru ekmek yetmez mi dünyalara..."** der.

Yavuz Sultan Selim Han, Şâir Vehbi'yi yanlışlıkla üzüp yanından uzaklaştırır. Daha sonra arar ama bulamaz. Bulmak için aşağıdaki beyti yazar:

"Bütün dünya benim olsa gamım gitmez nedendir?" der. Vehbîde:

"Ezelden gam türâbiyla yoğrulmuş bir bedendir bu."

Gelen gider, giden gelmez; iki kapılı handır bu.

Sakın insâfı terk etme, Makâm-ı İmtihandır bu." diye cevap verir Sultan Yavuz'a:

İşte bütün sıkıntılarımızın nedeni de bu şükürsüzlük ve Allah'ın verdiği razı olmayı, azla yetinmeyi ve azla mutlu olmayı bilemeyişi-mizdir. Böyle bir kalp, Allah'tan uzaktır. Allah'tan uzak kalp de elbette huzursuz, gamlı ve kasvetli olup mutsuz olacaktır.

Üstad Necip Fazıl böyle şükürsüz insanlara:

"Gam yeme çıkmak var yolun düzüne, Şükür !

Tükür bu hayatın irin yüzüne, Tükür!" der.

Şükür, nimeti değil nimeti vereni görmektir. Vesselam...

HÂSIL-I KELÂM! **"Herkes kendi tercihiyle, kendi hayatını yaşar. . ."**

Selâm ve duâ ile...

Tacettin ÇETİN

NEFES

İkrar verdim pirim Hacı Bektaş'a
Sen kendi özüne bak dedi bana
Aşkın ateşinde dünya meylini
Pervaneler gibi yak dedi bana

Kısmeti olanlar kapıya gelir
Uğramaz buraya hasetle kibir
Dokuz abdal bir kaşıkla geçinir
Sen de bu sofraya çök dedi bana

İnsanın kabesi gönüldür evin
Eline sahip ol belinden emin
Dilinden düşene imrensin zemin
Alnın açık yüzün ak dedi bana

Havayî Abdal'ım akar engine
Aldanmaz dünyanın sahte rengine
Erenler yolunun gerçek demine
Hu deyip çileni çek dedi bana

Satılmış ŞEN

SIRLI SENELER

Dert meyvesi vermiş uç
Kendinde arama suğ
İçimize bir avuç
Kor bıraktı seneler

Gösterdik bahta rıza
Gezdik savrula toza
Yapıştı yakamıza
Zor bıraktı seneler

Var gönül şardan şara
Derdine derman ara
Bozbulanık sulara
Tor bıraktı seneler

Doğrandık hızarında
Satıldık pazarında
Bizı yar nazarında
Hor bıraktı seneler

Demedik ıssız sapa
Yol aştıık tepe tepe
Dağlara lapa lapa
Kar bıraktı seneler

Söylesem yağmur yağmaz
Korkarım güneş doğmaz
Dile dudağa sığmaz
Sır bıraktı seneler

Mustafa IŞIK

BAKABİLEYİM

Bedenim üstümde başım alma da
geçtiğın yollara bakabileyim
toz olmasın diye bastığın yerler
öpmeye su olup akabileyim

Sallanıp gelende mülkü bekaya
durmaya utanıp gün döner aya
giydiğı al fistan çağırsın toya
bin kilit kapıdan çıkabileyim

Gövel ördek olup sularda yüzse
yavru maral gibi dağ taşı gezse
siyah perçemiyle azıcık sözse
uğruna cihan yakabileyim

Onu gören bahtsız mecnunca gezer
istemez tabibi canından bezer
sadakta ok gözü etmeden nazar
yaş yerine kanım dökebileyim

Felekle hiç iyi olmadı aram
tevekkül eyledim gelmedi sıram
bu derdi dağ taşa yazdırsın Mevla'm
nefesim oldukça çekebileyim.

Mahmut TOPBAŞLI

AŞKLA DÖNER BU DÜNYA

Aşk denilen bu deryanın
Can sırrını çözmek hüner
Aşkla dönen bir dünyanın
Çilesini sezmek hüner

Ummanı özlerken damla
Sabrı hasretinden fazla
Yürek aşka olur yayla
Yamacında gezmek hüner

Kurulur sevda otağı
Âşık yüklenir bir dağı
Şafakla başlayan çağı
Ressam olup çizmek hüner

Daldan dala gezer bülbül
Bahtındaki dikenle gül
Figanına koyup virgül
Hikmetini süzmek hüner

Şükredene en büyük pay
Yoğu bilmek vardan kolay
Yusuf olsan kuyu saray
Boş oyunu bozmak hüner

Ömrü yıldızlar izinden
Gönlü aşkın denizinden
Dili erenler sözünden
Mısra mısra yazmak hüner

Musa SERİN

FERHAT MİSALİ

Sevgi sofrasından içip badeyi
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Aşkı demlemeli muhabbet deyi
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Yükselen alevler küle dönerken
 Sevdanın şeleği sırta binerken
 Kuruyan dudaklar yâri anarken
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Yakar yüreğimi hasretin koru
 Sardım, sarmaladım, yüklendim zoru
 Vuslatı beklerken sevdanın turu
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Aşkımız bakidir sürer mahşerde
 Sevdanın ilacı devadır derde
 Akşamda, sabahta, nazlı seherde
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Gezdirir durmadan aşkın seliyle
 Konuşur delice sevda diliyle
 Muhabbet bağında, sevgi gülüyle
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Sevda yüreğimde bir ulu çınar
 Kuşlar cıvıldaşır dalına konar
 “Seviyorum” demez gözüyle sunar
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Akıyor içimde sevda çeşmesi
 Bir tatlı nağmedir hayat bestesi
 Yüreği hoplatır akarken sesi
 Vurmalı külüngü Ferhat misali
 Delmeli dağları görsün ahali

Ömer Ekinci MİCİNGİRT

KÂİNATIN EFENDİSİNE

Senden uzak kaldı Veys'in çölleri
Sahra çoban oldu gittikten sonra
Vâiz! Tez anlat tez gayri hâlleri
Bize bir hâl oldu gittikten sonra

Huşû duyulmuyor aşk sana muhtaç
Tekrar gel ne olur kucağını aç
Secdeden secdeye ağlaşır miraç
Dağ taş Bilâl oldu gittikten sonra

Her şeyde başkalık gül dalında kan
Sensizlik içinde mâna ve zaman
O günü özlüyor işte şu meydan
Zaman ihlâl oldu gittikten sonra

Seni hissedener sessiz gülizâr
Sana söyleyecek sanki yüzüm var
Ey ebedî güzel ikliminde yâr
Hâl kıyl-ü kâl oldu gittikten sonra

Zihinler bulanık ifade boğuk
Mısralar sancı ye's heceler eğik
El açıp koşsam da soluklar soğuk
Duygu aşk çöl oldu gittikten sonra

Zevk sefa dâhilden göz kırpar heyhât!
Raks eder sokaklar iffete inat
Yangına müptela sensiz her hayat
Edep pâyimal oldu gittikten sonra

Ümmet olabilmek âdemin şanı
Kölelik zapt etti bütün cihanı
Kulluğu kirletti nefs-i zebânı
Kul kula kul oldu gittikten sonra

Muâsır medenî hep diri diri
Tabuta devrettik mihrap tekbiri
İhlâsta cüceyiz isyanda iri
Sekerât bol oldu gittikten sonra

Faran yamaçları sabâ bezenmiş
Yer göğe kasveti terk edip sinmiş
Dağın uğultusu vadiye inmiş
Dünya sefil oldu gittikten sonra

Cehâlet düzine belâdan belâ
Çılgınlık taptaze her yer Kerbelâ
Paslanmış düşünce sürüyor hâlâ
Kaç ihtilâl oldu gittikten sonra

Efendim gül yüzlüm hep hayâl kurdum
Bütün benliğimle çoştum yalvardım
Yılları yıllara ekleyip durdum
Yok, meçhul oldu gittikten sonra

Şu renksiz vakitler hep seni arar
Ürperten dehşetli sahneler kalkar
Gazze'de Keşmir'de kan gözyaşı var
İdamlık yol oldu gittikten sonra

Göçmen kuşlar gibi sıralanırım
Aklıma düşünce paralanırım
Hüznünü duyunca yaralanırım
Gözyaşı zül oldu gittikten sonra

Senli tepelerde aradığım kent
Sensizlik ötesi bir acı kement
Bir kerecik daha n olur teşrif et
Yol izmihlâl oldu gittikten sonra

Derin bir tahayyül meftunu yakar
Seni anlatamam acizim ben yâr
Hoş yürek sesleri belki de efkâr
Ney hasbihal oldu gittikten sonra

Sen Nebîyyi Mürsel sen hep yaşarsın
Mekke'de Uhud'da Sîna'da varsın
Revâhanın hüznü beni de sarsın
Hissiyat lal oldu gittikten sonra

İki ayrı âlem ve ben çileli
Fecri vuslât sardı seni bileli
Dirilten bahar yok vâkit hileli
Sükût bülbül oldu gittikten sonra

İdrâk kemâl bulur seni överek
Senli vâhalarda can can diyerek
Bana gülüm gerek bana sen gerek
Aşk arzuhâl oldu gittikten sonra

Murat KAHRAMAN (Muradi)

GURBET

Gurbetin tadı acı
Kâr kalır ince sancı
Yabancısn yabancı
Gurbette olmaz hancı.

Kim giderse gurbete
Kesin düşer illete
Hasrettir memlekete
Söyleyemez millete.

Doğduğun toprak ile
Değişme gurbet ele
Gurbette olsan bile
Vatanın gelir dile.

Vatanından ayrılık
Yaralıyor gayrılık
Kanıyor ılık ılık
Hastalık ve sayrılık.

Leyla DÖNMEZ

BEN ANADOLU ÇOCUĞUYUM

Ben Anadolu çocuğuyum avuçlarım toprak kokar,
Hasret çeker buram buram,
Leylim ley sevdâ türkùleri söyler, söylerse durur
Ben Anadolu
Ben uzak diyarları bilmem.
Beni köyümün toprağı anamın aşî doyurur
Bacımın kınalı eli
Sevdiğimim sırma telli
Sılayı düşünürsem
Acıyla dökülür gözümün yaşî
Ben Anadolu çocuğuyum
Nakış nakış işlenmiş gönlüme âşîkların türküsü.
Kulaklarımda çınlıyor ninemin öyküsü
Gönlümde şimşek gibi çakıyor
Gözlerinin bakışı titretiyor, gönül telinde
Ben Anadolu çocuğuyum...

GÖNÜL HÛN OLDU ŞEVKİNDEN (DAHÎLEK YÂ RESÛLÂLLAH)

“Cihanda itibarımız varsa “O’ndandır !”

Yüzyıllardır şiir üzerine çok şey söylendi yazıldı, şüphesiz hepsi de doğrudur. Bize göre de şiir, az sözle çok şey anlatma sanatıdır. Belki de şiirin tercih edilmesindeki sır da burada gizlidir. Yani şiir sayfalar dolusu sözle ifade edeceğimiz bir şeyi birkaç dizede ifade edebilme becerisidir bir bakıma. Sonra şairlerin gayretleri, meramlarını ifade edebilme veya aktarma endişesi de değildir sadece. Anlatılmak istenilen duygu ve düşüncelerin en güzel, en kısa şekilde anlatılması da herkesin isteğidir. Kısacası şiir her millette ve dönemde sevilmiş, yazılmış ve okunmuştur. Türk Edebiyatında şüphesiz şiir her zaman başköşede yer almıştır. İslamiyet sonrasında olduğu gibi İslamiyet öncesinde de Türkler arasında çok değer görmüştür. Türkler İslamiyet öncesinde ölülerin ardından “yug” törenlerinde sagular (ağıtlar), aşk, tabiat gibi konularda koşuklar söylemişlerdir. İslamiyet’ten sonra ise Türkler en güzel duygularını şiirle dile getirmişlerdir. Sevdalarını gazel, koşma, semai gibi türlerle dillendirmişler hatta birbirleriyle en güzeli söyleme ve yakalama gayreti içinde olmuşlardır. Yeri gelmiş muhataplarını kasideler yazarak göğe çıkarmışlar, yeri gelmiş yerdiklerini acımasızca (taşlama, yergi ve hiciv) şiirleriyle yerin dibine geçirmişlerdir. Şüphesiz bu sanatkarların (şairlerin) her zaman yüreklerinde şiirin en güzelini, sıra dışı olanını yazmak endişesi hep olmuştur. Bu bağlamda Allah’a olan muhabbetlerini kulluk ve şairlik görevlerini münacaatlar yazarak, yine Efendimize(a.s) olan sevdalarını, aşklarını şiirin efendisi olarak bilinen naatlar yazarak dillendirmişler ve bu hususta da yarışmışlardır. Naatın lügat manası **“bir şeyi överek anlatmak** “demektir ve sözlerin en güzelini de şüphesiz Efendimize(a.s) ithaf etmek gerekirdi. Onun için şiir geleneğimizde naatların ayrı bir yeri vardır. İslam edebiyatında ilk naatı **“Peygamber Şairi”** olarak da bilinen Hassan Bin Sabit’in yazdığını biliyoruz. Türk Edebiyatında ise ilk naatı Yusuf Has Hacip **“Kutadgu Bilig”** adlı meşhur eserine münacaat bölümünden sonra on beş beyitlik bir naat yazarak başlamıştır. Daha sonra Türk edebiyatında Münacaat ve naat yazmak bir gelenek haline dönmüştür. Çünkü sözlerin en güzeli önce Allah’a sonra Efendimize(a.s) ithaf edilmeliydi. Veya şairlerimiz en azından kendi sözlerini, eserlerini Müracaatlarla veya naatlarla güzelleştirmeliydiler. Fuzûlî’nin ;

**Yümn-i natünden güher olmuş Fuzûlî sözleri
Ebr-i nîsândan dönen tek lü’lü-i şehvâra su”**

Ey Allah’ın Resûlü, Seni övmenin bereketinden dolayı (naatini söylediği için) Fuzuli’nin sıradan sözleri Nisan bulutundan düşüp iri inciye dönen su damlası gibi birer inci olmuştur, yine Fuzuli’nin ifadesiyle O (Efendimiz): “Seyyid-i nev’-i beşer, derya-yı ıstıfa”dır. Yani insanlığın Efendisi, der-

yanın en seçkin incisidir.

Bu gelenek Türk Edebiyatında yüzyıllar boyu devam etmiştir. Belki de en kısır dönmelerini Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşamıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Naat yazan M. Akif, N. Fazıl, A. Nihat Asya gibi şairler öne çıkmaktadır. Yine bu dönemde bu şairlerin yanında peygamber sevdalısı olarak bilinen Yaman Dede’yi de görüyoruz... Bu mezkur ifadelerden hareketle Yaman Dede’nin **“Gönül Hûn Oldu Şevkinden”** adlı natını inceleme gayreti içinde olacağız. Şüphesiz bu güzel naat birçok yazar tarafından incelendi, gözler önüne serildi, bizim de gayretimiz bu güzel naatın ve şairinin canlı tutulması ve bizim de kelimamızın bu güzel ifadelerle saf bulması ve zenginleşmesidir. Aslında gayrete ve himmete muhtaç olan biz ve bizim sözlerimizdir, yani sözlerimizin Fuzûlî’den mütevellit, böyle güzel bir naatla süslenerek olmasıdır. Bundan başkaca bir gayretimiz de yoktur. Zaten sözlerin ve yazılanların en güzeli, O’na (Efendimize) ithaf edileni değil midir...? Yine şiire geçmeden önce Yaman Dede hakkında birkaç kelam etmekte fayda var zannındayız...

Yaman Dede, Kayseri’de Hıristiyan Rum bir ailenin çocuğu olarak 1887’de dünyaya gelir. Adını **“Diyamandı”** koyarlar. Daha sonra Kastamonu’da Rüştüye Mektebi’ni okurken, Mevlânâ’nın Mesnevî’sinin tesiriyle ilk aşk ateşi kalbine düşer. Liseden sonra İstanbul Hukuk Mektebi’ni bitirir, yirmi yıla yakın devlet hizmetinde bulunduktan sonra vefatına kadar serbest avukat ve gönüllü öğretmen olarak çalışır. Ailesini üzmemek, onları Patrikhâne’nin tepkisinden korumak için imanını kırk yıl açığa vurmaz. Kırk yıl boyunca oruçlarını gizli gizli, çoğu zaman sahorsuz veya iftarsız tutmak zorunda kalır; namazlarını kendi mahallesinden uzak semtlerin mescitlerinde kılar. Fakat yüreğindeki Peygamber aşkını ve imanını daha fazla gizleyemez. 1942 yılında Mehmet Abdülkadir ismini alarak Müslüman olduğunu duyurduğunda ailesi onu terk eder, eşinden ve çok sevdiği kızından ayrılmak zorunda kalır. Evini, sahip olduğu bütün malını mülkünü ailesine bırakır. Bir süre avukatlık bürosunda mahrumiyet içinde yaşar ama artık orucunu ve namazını gizlemek zorunda olmadığından mutludur. İstanbul İmam Hatip Lisesi’nde ve Yüksek İslâm Enstitüsü’nde Edebiyat ve Farsça dersleri okutur, talebelerine çok düşkündür ve onları çocukları olarak görmektedir. 1962 yılında yüksek ateşten vefat eder. Kabri İstanbul Karacaahmet mezarlığındadır.

DAHÎLEK YÂ RASÛLÂLLAH

Gönül hun oldu şevkinden, boyandım yâ Resûlallah,

Nasıl bilmem, bu nîrâna dayandım yâ Resûlallah,

Ezel bezminde bir dinmez figandım yâ Resûlallah,

Cemâlinle ferahnâk et ki yandım yâ Resûlallah.

Yukarıda da izah ettiğimiz gibi bütün İslam şairlerinin en büyük hedefleri her zaman güzel bir naat yazmaktır şüphesiz. Kimileri şairliklerini perçinlemek, şair kimliklerini öne çıkarmak için yazdıkları gibi (ki birçokları böyledir) kimileri de yüreklerinde tutamadıkları Allah, peygamber sevdasını iniltirler, feryatlar şeklinde dışa yansıtmıştır. Bu konu uzun zamandır hep bizi meşgul eden hususlardan biri esasında. Yani Yunus Emre'ye, Mevlana Celaddin-i Rumi'ye, Niyazi Mısri'ye, Eşrefoğlu Rumî ve yakın zamanımızdaki gönül dostu Hulusi Darende'vi (k.s) gibi (hepsine selam olsun) örnekleri çoğaltmak mümkün, bu zatlara şair kimliğini giydirip seslenmek çok cılız ve yersiz ifadelerdir bize göre. Gerçi bunları Mutasavvif şairlerimiz diye adlandırmış olsak dahi yine de tam anlamıyla kimliklendirmiş olamayız. Bize göre bu gönül dostları hiçbir zaman şair kimliği almak için şiir söylememişlerdir. Zaten birçoğu aldığı bu unvandan dahi haberdar olmadan çekip gitmiştir, Avam arasında çok hoş bir söz vardır "**Dert söyler, aşk inletir**" diye. Hakikat çok doğru, bu gönül dostları da yüreklerindeki Allah-peygamber aşkını zapt edemediklerinden gönüllerini kavuran ateşler dışarı şiir veya sözcükler şeklinde çıkmıştır. Bizler dahi bu sözcüklere şiir veya özlü sözler deyip geçiyoruz. Efendimizin(a.s) "Ümmetimin **alimleri beni İsrailin peygamberleri gibidir**" sözü bir bakıma bu güzel insanları işaret etmektedir. Yunus'un "Ölürse tenler ölür, aşıklar ölmez" dediği gibi Aşkın, sevdanın muhatabı, sahibi olan Allah, kendi sevdasından dökülen kelimeleri ve bu kelimeleri dökenleri zai etmiyor, yere düşürmüyor, söylenenleri ve söyleyenleri de yaşatıyor. Bu bağlamda Yaman Dedemiz de yüreğinde zapt edemediği aşkı, sevdayı bu şekilde dillendirmiş ve naatına "**DAHİLEK YÂ RESÛLÂLLAH**" yani "**Sana sığındım ey Allah'ın Resûlü**" diyerek sevdasını, aşkını terennüm etmeye başlamıştır. Gönül dostları, sevdalarını dillendirirlerken, açığa vururlarken bile haddi aşmamaya, edebi gözetmeye çok dikkat ederler. Yaman Dedemiz de Efendimizden(a.s) bir bakıma himmet ve izin isteyerek sevdasını kelimelere dökmektedir...

Gönül hun oldu şevkinden, boyandım yâ Resûlallah**Nasıl bilmem, bu nîrâna dayandım yâ Resûlallah.**

Ey Allah'ın Resûlü(a.s) senin aşkından, sevdandan benim gönlüm kan oldu, kana boyandı; senin ayrılığına ben nasıl dayanıyorum bunu bilemiyorum. Birçok şair ve insan sevdasını dillendirirken diliyle söyler, ancak Yaman Dede'nin biz hayatı boyunca bu aşk ve yangınla yaşadığını biliyoruz. Onun için o ateşin kendisini yaktığı gibi bizi de yaktığını görüyoruz. Zaten yanmayan yakamaz da... Bir gün ikinci ezanına yakın bir zamanda bir talebesiyle karşılaşır ve o esnada Ezan-ı Muhammedî okunur ve müezzin efendi, Efendimizin ismine geldiğinde Yaman Dedemiz

sendelemeye başlar, talebesi: *Hocam hayırdır, neyin var hasta mısınız*, der. Bunun üzerine Yaman Dede: "Yok evladım, O'nun ismini (Efendimizin) duyduğumda kendimi kaybediyorum. Ayakta duracak gücüm kalmıyor. Ya bir yere dayanmam ya da oturmam gerekiyor." der.

Ezel bezminde bir dinmez figandım yâ Resûlallah.**Cemâlinle ferahnâk et ki yandım yâ Resûlallah.**

Ey Allah'ın Resûlü(a.s) ben ruhların toplandığı ilk mecliste(Bezm-i ezel) senin sevdandan inleyen bir figandım, yani senin sevda ateşin o zaman da bende vardı, figanım dinmiyordu yani benim feryadım ruhların yaratıldığı o günden beri devam ediyor. Bu ayrılığın ateşiyle yandım, kavruğum yüzünü, cemalini göster de ferahnâk (sevineyim, neşeleneyim) olayım. Ezel Bezmi, bütün Allah dostlarının en çok üzerinde durdukları konulardan biridir. Ruhlar yaratıldıktan sonra kainatın sahibi Rabbimiz bütün ruhları bir araya toplayarak o meşhur hitabıyla(Araf 172) "**Elestübirabbiküm**" "**Ben sizin Rabbiniz değil miyim?**" Onlar da, "**Kalu bela, şehidna**" "**Evet, buna şahit olduk.**" dediler, dedik... İşte Allah dostları kendilerini hep bu hitabı, sesi duydukları günden beri sarhoş kabul ederler ve biz "**Elest Bezminden beri sarhoşuz**" derler.

Yanan kalbe devâsın sen, bulunmaz bir şifasın sen,**Muazzam bir sehâsın sen, dilerse rûnümâsın sen;****Habîb-i Kibriyâ'sın sen, Muhammed****Mustafâ'sın sen;****Cemâlinle ferahnâk et ki yandım yâ Resûlallah.**

Efendim(a.s) sen yanan kalplere devâsın ve tek şifa kaynağısın. Senin cömertliğine, ihsanına, keremine, sınır ve hudut yoktur. Çünkü sen kainatın sahibinin, sevgilisi, habibi Muhammed Mustafâ'sın. Bir kudsi hadiste kainatın sahibi olan Allah, Efendimize hitaben: "**Seni yaratmasaydım, seni yaratmasaydım alemleri yaratmazdım**" buyurmaktadır. Yani bütün kainatın tek yaratılış gayesi Efendimizdir. Bizler de onun ümmetiyiz, bu aşıklar için büyük bir saadettir. Yaman Dede de bunun farkındadır. Bütün yaratılmışların ona ihtiyacı olduğunu bilmekte ve Efendimize(a.s) hitaben, Ey Allah'ın Resûlü bu ayrılık acısına, ateşine dayanacak gücüm kalmadı, yandım lütfedip yüzü göster demektedir.

Gül açmaz, çağlayan akmaz İlâhî nûrun olmazsa,**Söner âlem, nefes kalmaz felek manzurun olmazsa,****Firâk ağlar, visal ağlar ezel mesrurun olmazsa,****Cemâlinle ferahnâk et ki yandım yâ Resûlallah.**

Efendimizin(a.s) nuru olmasaydı, güller açmayacak, çağlayanlar, ırmaklar akmayacaktı. Hatta Efendimiz(a.s) yaratılmasaydı kainatta

hiçbir şey yaratılmayacak “*Levlake*” sırrı tecelli etmeyecekti. Efendimizin(a.s) nuru,nazarı olmasaydı alemler söner, ışıksız nursuz kalır, nefes alamazdı; hiçbir varlık,canlı yaşayamazdı. Bütün inananların,aşıklarının tek tesellisi Bezm-i Elest’te seni görmüş olmak sevinci ve tekrar sana kavuşma isteğidir. Hatta öyle ki bu kavuşma vaadi ve sevinci olmasaydı ayrılık da kavuşma da senden ayrı kalmaya dayanamaz,ağlardı. Ayrılığın da ve kavuşmanın da tek tesellisi sana yeniden vaat edilen kavuşma arzularıdır. Ey Allahın Resûlü artık benim bu ayrılık acısına, ateşine dayanacak gücüm kalmadı ,yandım lütfedip yüzünü göster.

***Erir canlar o gül buy-i revan bahşın hevasından
Güneş titrer, yanar didarının bak ihtirasından
Perişan bir niyaz inler hayatın müntehasından
Cemalinle ferahnak et ki yandım Ya Resûlallah.***

Efendim(a.s) senin, can bağışlayan gül kokulu esintin canları eritecek kadar güzeldir.Güneş bile sana kavuşma ihtirasından, yüzünün güzelliğine olan iştihakından, arzusundan titremekte ve yanmaktadır. Efendim(a.s) hayatımın sonuna geldiğim şu günlerde ateşler içinde yanan yüreğimi güzelliğinle,cemalinle ferahlat ki yandım, takatim kalmadı bu ayrılığa, artık yüzünü cemalini göster diye niyaz etmektedir.

Susuz kalsam, yanan çöllerde can versem elem duymam

Yanardağlar yanar bağrımda, ummanlardan nem duymam

Alevler yağsa göklerden ve ben messeyleşem duymam

Cemalinle ferahnak et ki yandım Ya Resulallah.

Sana olan özlem ateşi,yangını öyle fazla ki, ateşler içinde yanan çöllerde can versem ,susuz kalsam kederlenmem,hiç gam değil çünkü bağrımda yanardağlar yanmaktadır ve bu ateşi söndürmek için denizlerden bir damla beklentim olmaz,denizler,okyanuslar benim bu ateşimi söndürmeye yetmez. Göklerden alevler yağsa, içime dolsa,sana olan hasret ateşimin şiddetinden bu alevlerin tesirini duymam. Şair bu yangından da hiçbir zaman şikayetçi değildir. Ey Allah’ın Resûlü(a.s)artık benim bu ayrılık acısına, ateşine dayanacak gücüm kalmadı ,cemalinle,yüzünün güzelliği ile ateşler içinde yanan gönlümü ferahlat, lütfedip yüzünü göster diye inler...

Ne devlettir yumup aşkınla göz, rahında can vermek

Nasip olmaz mı sultanım haremghında can vermek

***Sönerken gözlerim asan olur âhında can vermek
Cemalinle ferahnak et ki yandım Ya Resûlallah.***

Artık şair ölümü arzulamaktadır ve Ey Allah’ın Resûlü(a.s), benim için en büyük devlet, saltanat senin aşkınla, senin yolunda can vermektir diyerek. Efendimizin haremghında can vermeyi arzulamaktadır. Bütün Allah dostları ruhlarını

,canlarını hep Efendimizin haremghında vermeyi arzular. Yaman Dede’nin de son arzusu budur çünkü bu büyük bir saadettir.Ancak Yaman Dede bu arzusuna ulaşamamış ve İstanbul’da ateşler içinde hakka yürümüşür.

Boyun büktüm, perişanım, bu derdin sende tedbiri

Lebim kavruldu ateşten döner pâyinde tezkiri

Ne dem gönlün murad eylerse taltif eyle kıtmiri

Cemalinle ferahnak et ki yandım Ya Resûlallah (s.a.v).

Yaman Dede, naatının sonunda boynunu büküp,perişan olduğunu ve bu derdinin dermanının yalnızca Efendimizde(a.s) olduğunu beyan ederek, hâlini bir kere daha arz eder Efendimize(a.s). Efendimizin(a.s) ayağına düştüğünü, her nefeste O’nun ism-i şerifini söyleyen dudaklarının hasret ateşiyle kavrulduğunu söyler. Efendim, ben de Ashâb-ı Kehf’in Kıtmiri gibi senin kapında ne vakit murat eylersen lütuf ve keremine nâil olmayı bekliyorum.Bu lütuf da şüphesiz naat boyunca tekrar ettiği beklediği, Efendimiz’in(a.s) cemâlini gösterip yüreğinin yangınına dindirmesi ve gönlünü ferahlatmasıdır.

Bu ifadeler olgun ve samimi bir aşkın yansımasıdır. Efendimizin(a.s)“*Sizden biriniz beni kendi nefesinden, annesinden, babasından, çocuklarından ve diğer bütün insanlardan daha çok sevmedikçe kâmil manâda iman etmiş olmaz.*” Yaman Dede de bunu çok iyi biliyordu ve Efendimize olan sevdası ,muhabbeti her şeyin önüne geçmişti.Çünkü O’nu Allah sevmiş,habibim demiştir. O’nu(a.s) Uhud dağı sevmiştir, Mescid-i Nebevî’de hutbe okurken sırtını dayadığı hurma kütüğünü sevmiştir. Çünkü O, yaratılmışların en şerefli, en güzeli ve kainatın Efendisiydi.Efendimizin(a.s) “Ümmetim içinde beni en çok sevenlerden bir kısmı benden sonra gelenler arasından çıkacak; onlar mallarını ve ailelerini ***fedâ pahasına beni görmeyi arzulayacaklardır.***” diyerek işaret buyurdıkları aşıklarından biriymi Yaman Dede... Başta Efendimiz(a.s) olmak üzere, O’na ve onun sevdiklerine selam olsun...Rabbim şefaathlerine bizleri de nail eylesin inşaAllah... Selam ve dua ile...

Mehmet Gözükara

göl sürgünü

Mehmet Gözükara • gül sürgünü

ADANA SİMİT DÜNYASI

2005'den beri

ADANA SİMİT DÜNYASI

"Herkes İçin Lezzet"

Ankara Simiti
Poğaçı Çeşitleri
Börek Çeşitleri
Tahinli Çörekler
İtalyan Kek - Browni Kek
Turta Çeşitleri
Ekler - Kedi Dili Pasta
Trileçe - Topkek
Talaş Böreği - Milföyler

doğum gününü pastaları

Özel Tasarım Şeker Hamuru Pastalar

ADANA SİMİT dünyası

Tel:0.344 415 23 77 - Gsm:0.543 804 37 51 Ceyhan Mh. Ulu Camii Cd. No: 44 ELBİSTAN

3023-6886